

ประวัติศสย-สงมัยยิกาย

พิมพ์เยกัในงายทอทากฐูปสำมคคี

ย วังม้งกฐากมสาทาส

294.30922

W 418 2

วันสาทิทายกั ๒๒ กุสากม ๒๕๑๒

~~หอสมุดแห่งชาติสาขานครราชสีมา~~

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
จันทบุรี

ประวัติคณะสงฆ์ไทย

พิมพ์แจกในงานทอดกฐินสามัคคี

ณ วัดมิ่งกรมลาواس

วันอาทิตย์ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๑๒

หอสมุดแห่งชาติ

หอสมุดแห่งชาติ
กรุงเทพฯ

เอกสารพิมพ์ พิมพ์โดย กรมศิลปากร

พิมพ์โดย
กรมศิลปากร

พิมพ์โดย
กรมศิลปากร

พิมพ์โดย
กรมศิลปากร

เลขที่ ๑๒.

เลขที่ ๒๙๔.๓๐๙๔๔
พ ๔๑๘๗

เลขทะเบียน พ.มอ.๘๓๕๑

อาร์มกกตา

กกฐิน เป็นชื่อของผ้าไตรจีวร เรียกว่าผ้ากกฐิน เพราะต้องอาศัยไม้สะดึงมา
กะหรือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการทอผ้ากกฐิน (ตามศัพท์กกฐิน แปลว่าไม้สะดึง) ดัง
นั้น ผ้าที่ทอขึ้นโดยใช้ไม้สะดึงจึงได้ชื่อว่าผ้ากกฐิน การทอผ้ากกฐินสมัยพุทธกาลถือเป็น
กิจกรรมของสงฆ์ที่ได้รับพุทธานุญาตพิเศษ เพื่ออนุโลมให้สงฆ์ได้มีผ้าจีวรชุดใหม่
เปลี่ยนในคราวจำเป็น จึงนับว่าเป็นสังฆกรรม วินัยกรรม ส่วนผ้าที่จะนำมาทอกกฐิน
เช่นในปัจจุบันนี้ พระนางมหาปชาบดี โคตมี ซึ่งมีศักดิ์เป็นพระมาตุจฉาเจ้าและพระ
ชนนีเลี้ยงของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เป็นผู้ทอผ้ากกฐินและมอบแก่พระพุทธรเจ้า
(แต่พระพุทธรเจ้าทรงให้นำไปมอบต่อสงฆ์) ภายหลังคฤหัสถ์ได้มีจิตศรัทธาตามรอย
พระนางมหาปชาบดีโคตมี และได้พิจารณาเห็นความยากลำบากของสงฆ์ จึงรับเป็น
ผู้จัดถวายผ้ากกฐินสืบต่อ ๆ มาจนกระทั่งทุกวันนี้ ที่เราเรียกว่าพิธีการทอกกฐิน

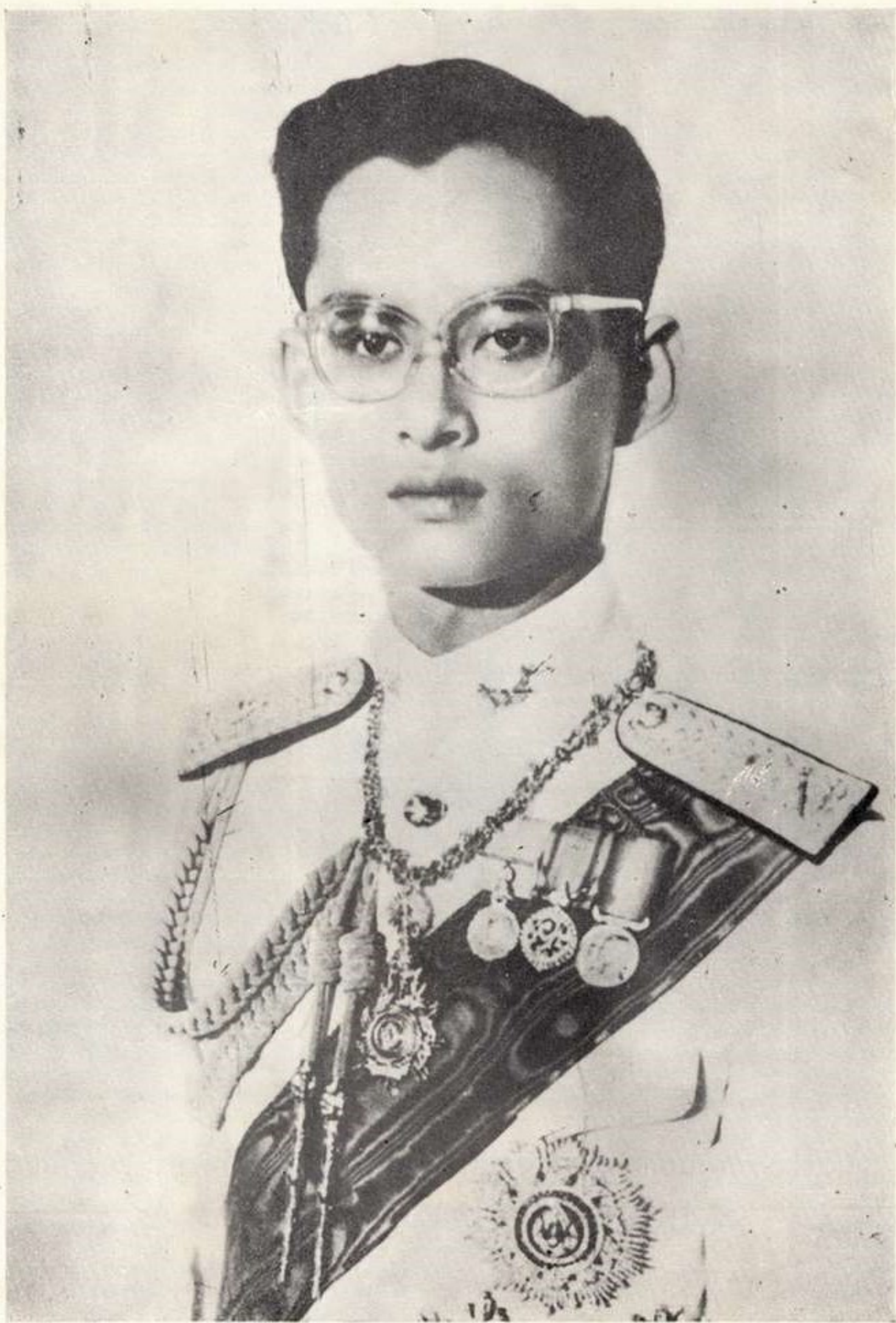
การกกฐินเป็นงานใหญ่ทั้งผู้ทอและผู้รับ เป็นพระวินัยที่มีพุทธานุญาตพิเศษ
อานิสงส์ในการประกอบกรณกิจจะหลั่งไหลออกมาโดยไม่ขาดสาย มีผลเป็นเอก
ประการ เพราะเป็นการอนุเคราะห์ให้พระภิกษุได้ทอผ้ากกฐินโดยสะดวก และถือเป็น
การอุปถัมภ์พระพุทธานุญาตไว้มิให้เสื่อมสูญ การทอกกฐินมีระยะเวลากำหนดคือ
ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึง วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

ต่อมาสาธุชนได้มีจิตศรัทธาเพิ่มพูนมากขึ้น กล่าวคือได้มีการรวบรวมทุน-
ทรัพย์เพื่อบำรุงพระพุทธศาสนา ด้านก่อสร้างปูชนียสถาน อุปถัมภ์พระบวรพุทธ-
ศาสนาด้วยการบริจาคทานแก่เพศสมณะ เพื่อให้ความสะดวกแก่การบำเพ็ญสมณกิจ
การทอกกฐินจึงเป็นการรวมความสามัคคีและได้ผลอานิสงส์เอกประการ จะทำให้ผู้
ทอกกฐินได้รับความสุขความเจริญตลอดไป

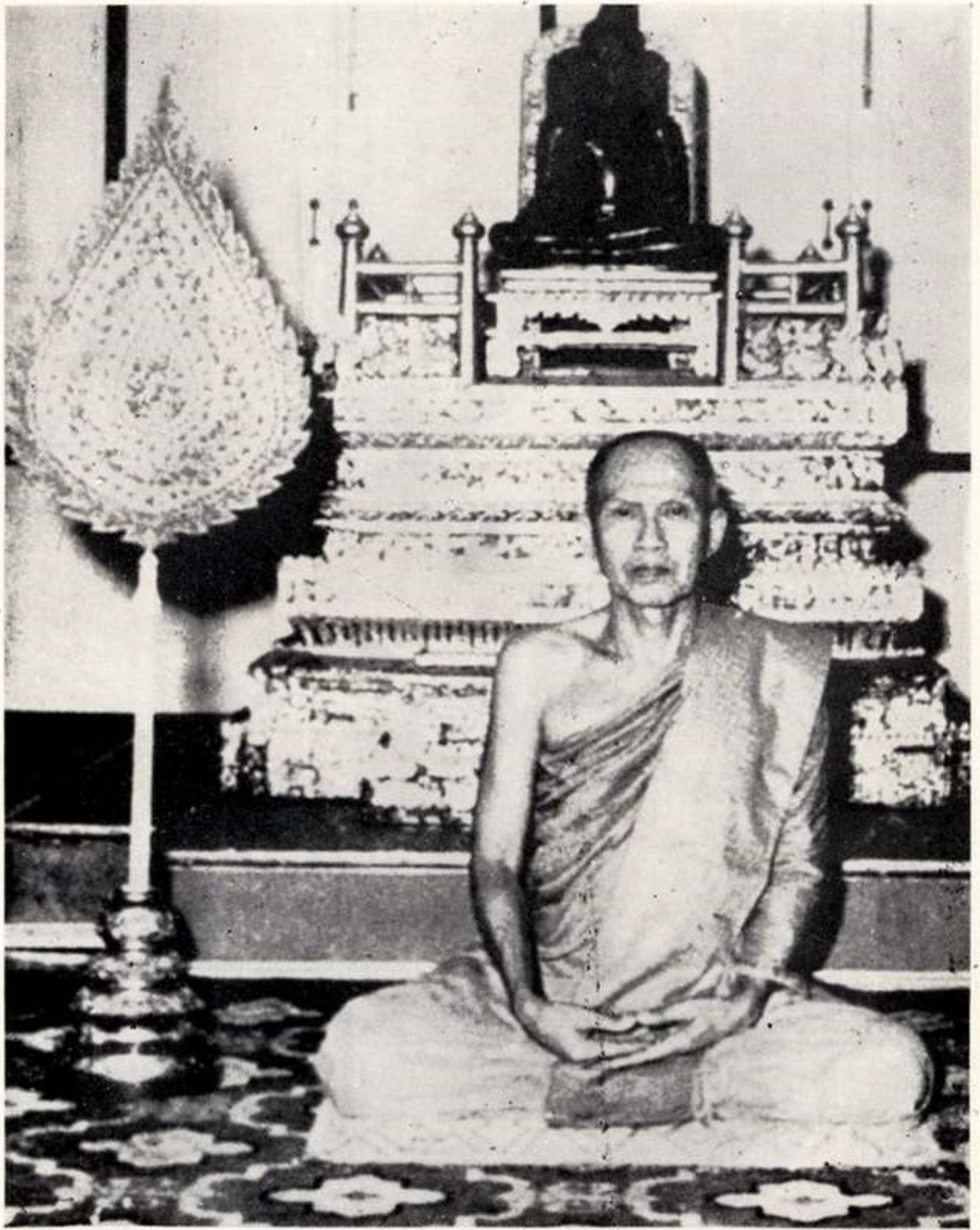
อนึ่งคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าประวัติสงฆ์จีนนิกายเป็นเรื่องที่น่ารู้และ
น่าสนใจ จึงได้ลงมติจัดพิมพ์เป็นการเผยแพร่คณะสงฆ์จีนนิกายให้เป็นที่รู้จักของ
ปวงพุทธบริษัทต่อไป

องค์การสงฆ์จีนนิกาย
พระธรรมทูตไปต่างประเทศ

คณะกรรมการจัดงาน

องค์เอกอัครศาสนูปถัมภก
護教最勝尊 泰皇帝陛下

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
泰國僧皇 頌綠拍阿利耶翁沙伽多祥耶

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเลื่อน
สมณศักดิ์ หลวงจันทรธรรมรักษ์จันประจิต (เย็นเขียว) ผู้ช่วยปลัดซ้าย เป็น
พระอาจารย์จันทรธรรมคณาธิการ รองเจ้าคณะใหญ่หนกลาง

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๑

泰皇上陛下在玉佛寺勅賜爵扇及勅封仁照大師
晉爵為拍阿莊真達摩伽那提迦羅·華宗副尊長

กำหนดงานทอดกฐินสามัคคี ณ วัดมิ่งกรกมลवास (เล่งเน่ยยี่)

วันที่ 26 ตุลาคม 2512

วันเสาร์ ที่ 25 ตุลาคม 2512

เวลา 13.00 น. จัดตั้งองค์กฐินที่วัดมิ่งกรกมลवास (เล่งเน่ยยี่)

เวลา 19.00–24.00 น. มิมหรสพสมโภช

วันอาทิตย์ ที่ 26 ตุลาคม 2512

เวลา 10.00 น. พระสงฆ์จีนเจริญพระพุทธมนต์ถวายพุทธบูชา

เวลา 13.00 น. คณะกรรมการจัดงาน พุทธบริษัท พร้อมที่อุโบสถ

เวลา 13.30 น. ประธานทอดกฐินสามัคคีมาถึง จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

— พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ 9 รูป (ไทย) เจริญพระพุทธมนต์ จบแล้วถวายเครื่องไทยธรรม พระสงฆ์อนุโมทนาเสร็จแล้วกลับ

— พระสงฆ์จีนลงอนุโมทนากฐินพร้อมแล้ว

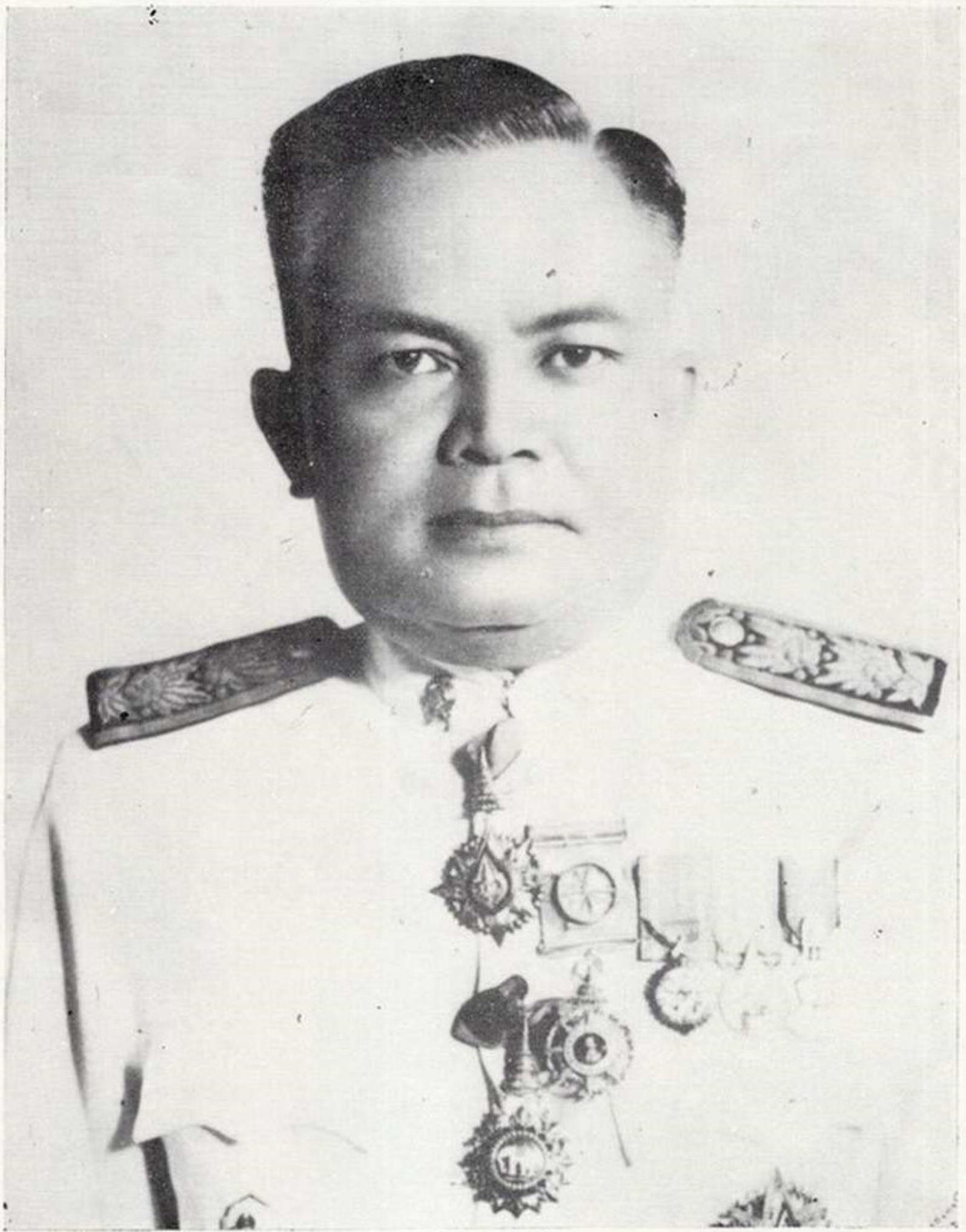
— ประธานประกอบพิธีถวายผ้ากฐิน คณะกรรมการ ฯ ช่วยถวายของ พระสงฆ์จีนอนุโมทนาเป็นเสร็จพิธี

คณะกรรมการจัดงาน

นายสุกิจ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ประธานทอดกฐินสามัคคี ปี ๒๕๑๒

大會主席 教育部長 素吉 林曼夏民

พ.อ. ปั่น มุทกัณฑ์ อธิบดีกรมการศาสนา
ประธานกรรมการจัดงานทอดกฐินสามัคคี ปี ๒๕๑๒
理事會主席 宗教廳長 陸軍上校 賓 未圖干

พ.ต.อ. เชิงชัย ชาญศิลป์ รองประธานกรรมการจัดงาน

副主席 警上校 倉彩 倉信

นายรัตน์ ปาณะพล เลขานุการคณะกรรมการจัดงาน
秘書主任 力巴那蓬

(ลำเนา)

ที่ ศธ. ๐๑๐๐/๒๑๐

กระทรวงศึกษาธิการ

๑๖ กันยายน ๒๕๑๒

เรื่อง เชิญเป็นประธานในงานทอดกฐินสามัคคี
เรียน พันตำรวจเอก เชิงชัย ชาญศิลป์ กรรมการวัดมิ่งกรมลาวาส
อ้างถึง หนังสือที่พิเศษ/๒๕๑๒ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๑๒ กราบเรียนท่านรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ตามหนังสือที่อ้างถึง ท่านได้เชิญท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
มาเป็นประธานในพิธีทอดกฐินสามัคคี ในวันอาทิตย์ ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๑๒ เวลา
๑๓.๐๐ น. และว่าถ้าท่านรัฐมนตรีว่าการ ฯ มีกิจสำคัญไปราชการต่างประเทศ ก็ขอได้
โปรดให้ผู้หนึ่งผู้ใดมาเป็นประธานแทน ดังความแจ้งแล้วนั้น ท่านรัฐมนตรีว่าการ ฯ มี
บัญชาให้เรียนว่า กำหนดเดินทางไปต่างประเทศของท่านเลือนออกไป และยินดีมาร่วม
การกุศลเป็นประธานในพิธีทอดกฐินสามัคคี ในวันอาทิตย์ ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๑๒
เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ วัดมิ่งกรมลาวาส
จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ประดล ตันติวงษ์

(นายประดล ตันติวงษ์)

เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี

(ลำเนา)

ที่ ศธ. ๑๔๑๔/๔๑๔๓

กรมการศาสนา

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๑๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นประธานจัดงาน

เรียน พันตำรวจเอก เชิงชัย ชาญศิลป์ กรรมการฝ่ายฆราวาส

อ้างถึง หนังสือที่ ๖/๒๕๑๒ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๑๒

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า คณะกรรมการจะได้จัดงานกุศลทอดกฐินสามัคคี ในปี ๒๕๑๒ ณ วัดมังกรกมลาวาส กำหนดวันอาทิตย์ ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๑๒ เวลา ๑๓.๐๐ น. เริ่มพิธี และได้กราบเรียน ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานในพิธีด้วย จึงมีความยินดีขอเชิญอธิบดีกรมการศาสนาเป็นประธานกรรมการจัดงานครั้งนี้ ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ผมได้รับทราบแล้ว มีความยินดีตามคำเชิญ จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พันเอก ป. มุทุกันต์

(ปิ่น มุทุกันต์)

อธิบดีกรมการศาสนา

กองศาสนูปถัมภ์

ประกาศ

ตั้งกรรมการจัดงานทอดกฐินวัดมังกกรมลาวาส ประจำปี ๒๕๑๒

ด้วยคณะกรรมการฝ่ายคฤหัสถ์ของวัดมังกกรมลาวาส ได้กราบเรียนเชิญ
วพนว สุกิจ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานใน
พิธีทอดกฐิน ณ วัดมังกกรมลาวาส ประจำปี ๒๕๑๒ ในวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๑๒
เวลา ๑๓.๐๐ น. เริ่ม และได้มอบหมายให้ข้าพเจ้า เป็นประธานกรรมการจัดงาน

เพื่อสนองกุศลเจตนาของคณะกรรมการฝ่ายคฤหัสถ์ของวัดมังกกรมลาวาส
ข้าพเจ้ายินดีรับสนองกุศลเจตนา และขอกำหนดตัวกรรมการดำเนินการแทนตามที่ได้
ตกลงขอความร่วมมือไว้ดังต่อไปนี้

พันเอก ปิ่น มุกขนันต์

พันตำรวจเอก เชิงชัย ชาญศิลป์

ประธานกรรมการ

รองประธานกรรมการ

กรรมการอุปถัมภ์

นายจื่อเหลียง แซ่อ้อ

นายรักษ์ ลมธนากุล

นายกุงเคียง แซ่ไขว

นายหยกเอ็ง แซ่ตั้ง

นายเพ็ง แซ่เจียง

นายประวัต ศิริบัวทอง

นายพิศาล รัตนกุล

นายสุธี บุญยศรีสวัสดิ์

นายเลิศคุณ คุณัตถานนท์

นายวิบูล บุรพิพัฒน์

นายชอเกา แซ่โล้ว

นายต๊าก แซ่แต้

นายบุญ พรคุณพระ
 นายประเวศ ไตรวรรณสุด
 นายบัวนั้ว แซ่ฮึง
 นายไสว เลิศไพรวัง
 นายเชียงเกา แซ่โล้ว
 นาดเปี้ยะกุก แซ่พวย
 นายนาวิน แซ่ก๊ก
 นายวิบูล โพธิคุณ
 นายย่งเชียง แซ่โค้ว
 นายสวัสดิกุล พุทธบูชา

นายประเสริฐ พินธุโสภณ
 นายเย็นฮง แซ่ฮ้อ
 นายบุญญา ลีลาภักดิ์
 นายเย็นเค่ง แซ่โง้ว
 นายเอ็งคี่ แซ่โง้ว
 นายชื้อเท็ง แซ่ซัว
 นายชิต ลางคุเสน
 นายสง่า ชาญสมบัติ
 นายทวี จันทรางกูร
 น.ส. เบญจวรรณ เปรมกุลชัย

แผนกเลขานุการ

มีหน้าที่เกี่ยวกับเลขานุการติดต่อประสานงานทั่วไป

นายรัตน์ ปาณะพล
 นายชัยสิทธิ์ เจริญศักดิ์

นายเลียง เสงี่ยมรส
 นายสมนึก สุวรรณศรี

นายสมนต์ หงษ์อินทร์

แผนกการเงิน

มีหน้าที่รับจ่ายเงิน

นายนาค ใจอารีย์
 นางวนิดา กาญจนพบุ
 นายเกียเท็ง แซ่ลี้
 นายช้งบ้ง แซ่ตัง
 นายเปี้ยะกุก แซ่เบ้
 นายอ้งฮัว แซ่โล้ว

นายทวี วรรณพุม
 นางเกษม อินททูต
 นายเอ็งคี่ แซ่โง้ว
 นายกิมเอี่ยม แซ่ฮึง
 นายช้งบ้ง แซ่เบ้
 นายวิชัย นิลชัยโกวิท

แผนกพิธี

มีหน้าที่เกี่ยวกับพิธีสงฆ์

นายเฉลียว ธรรมนิยม

นายทองดี พุกนก

นายฟุ้ง รามางกูร

นายปรีดา ลุกุล

นายสันติ โพธิ์ตระการ

นายประสงค์ วรศิลป์

นายสิงห์ จินตานุรักษ์

นายสนธิ์ แสงบุญ

นายสินชัย สุระอาชาวัฒน์

นายชัยสิทธิ์ เจริญศักดิ์

แผนกรับส่งพระ

มีหน้าที่จัดรถรับส่งพระสงฆ์มาสวดมนต์

ร้อยเอก อุดลย์ รัตตานนท์

นายประภาส สังข์น้อย

นายจักรกฤษณ์ โพธิ์ตั้งธรรม

นายสมบูรณ์ สุริยบุรพกุล

นายเข้มทิศ แสนคำ

นายเด่น สีจันทร์

นายปรีดา ลุกุล

นายแสงศักดิ์ เลิศขจรสุข

นายสันติ โพธิ์ตระการ

แผนกกระจายเสียง

มีหน้าที่จัดและควบคุมเครื่องกระจายเสียง

นายเอียงจว แซ่เตียว

นายตง แซ่มา

นายผาด การคุณ

แผนกจัดสถานที่และต้อนรับแขก

มีหน้าที่จัดองค์กฐิน จัดสถานที่ตั้งองค์กฐิน สถานที่ทอดกฐิน จัดสถานที่รับแขก จัดเครื่องดื่มและต้อนรับแขกทั่วไป

นายชัยสิทธิ์ เจริญศักดิ์
 นายวิชัย ชื่นไพบูลย์
 นายเท่งแซ แซ่คู
 นายมานิตย์ อัครทรงศิริ
 นายง่วนฮะ แซ่คู
 นายไทสุย แซ่ปึง
 นายละเซ็ง แซ่ซ้อ
 นายชยเคี่ยม แซ่ตัง
 นายสูตัง แซ่ลี้
 นายกิมเซียง แซ่เฮ้ง
 นายโหวต้ว แซ่เจีย
 นายเลี้ยกเม้ง แซ่เป้
 นายโหลยจ้าย แซ่ฉั่ว
 นายทรวง สารสมบัติ

นายสันติ โพธิ์ตระการ
 นายกีแซ แซ่เป้
 นายเกียฮั่ว แซ่ฮึง
 นายบู๊จัว แซ่ตัง
 นายก้วงหี แซ่คู
 นายวิชัย นิลชัยโกวิทย์
 นายอ่วยบึง แซ่เป้
 นายหุยเอง แซ่บึง
 นายบักยัง แซ่เล้า
 นายตังแซ แซ่เล้า
 นายแปะเคียง แซ่ตัง
 นายเซียวกิม แซ่เจีย
 นายเอ็กฮัง แซ่เต็ง
 นายซ่งเทย แซ่เป้

ทั้งนี้ หวังว่าทุกท่านจะได้ให้ความร่วมมือจัดการทอดกฐินครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ส่วนกำหนดการอื่นๆ จะได้ปรึกษาหารือภายหลัง.

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๑๒

(ลงชื่อ) พันเอก ป. มุทุกันต์

(เป็น มุทุกันต์)

อธิบดีกรมการศาสนา

ประธานกรรมการจัดงาน

ประวัติวัดมังกรกมลาวาสโดยย่อ

วัดมังกรกมลาวาส เดิมชื่อวัดเล่งเน่ยยี่ ตั้งอยู่ริมถนนเจริญกรุง ตำบล
บ่อนผาบ อำเภอบ่อนผาบคีรีพ่าย จังหวัดพระนคร พระอาจารย์สกเห็งเจ้าอาวาส
และเจ้าคณะใหญ่จีนนิกาย เป็นผู้นำพุทธบริษัทไทยจีนสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๔

ต่อมาในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช
รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามวัดใหม่ว่า “วัดมังกร-
กมลาวาส”

การปกครอง เป็นวัดที่มีเจ้าคณะใหญ่จีนนิกายหรือผู้รักษาการติดต่อกันมา
จนถึงปัจจุบัน จึงเป็นศูนย์กลางแห่งการปกครองของคณะสงฆ์จีนนิกาย และเจ้า
คณะใหญ่ทุกรูปก็ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสหรือผู้รักษาการด้วย มีภิกษุตามเนรประจำ
อย่างน้อย ๓๐ รูป อย่างมาก ๕๐ รูป ปัจจุบัน พระคณาจารย์จีนธรรมสมาธิวัตรฯ
(โพธิ์แจ้ว) เป็นเจ้าอาวาส พระอาจารย์จีนธรรมคณาธิการ (เย็นเจียว) เป็นรอง
เจ้าอาวาส หลวงจีนธรรมรักษจีนประจิต (เย็นเจียง) เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาส

การศาสนศึกษา มีการอบรมสั่งสอนพระธรรมวินัยและศาสนพิธีตามลัทธิ
ประเพณีสงฆ์ฝ่ายอุตตรนิกายสืบต่อกันมา

การศาสนสมบัติ ที่ดินที่ตั้งวัดเนื้อที่ ๖ ไร่ ๒ งาน ๗ ตารางวา มีที่ธรณีสงฆ์
๓ แปลง เนื้อที่รวม ๓ ไร่ ๒๖ วา จัดประโยชน์ของวัดโดยทางวัดร่วมกับกรมการศาสนา
ปัจจุบัน นายชัยสิทธิ์ เจริญศักดิ์ เป็นไวยาวัจกร นายวิบูล โพธิคุณ เป็นผู้ช่วย
ไวยาวัจกร

การศาสนสงเคราะห์ มีศิษย์วัด ๒ คน ผู้จำศีลในวัด ๓๐ คน มีห้องสมุดและ
บริการสังคมสงเคราะห์ โดยแจกจ่ายหนังสือธรรมแก่พุทธศาสนิกชนผู้สนใจ

จำนวนประชาชนที่มำบำเพ็ญกุศลประจำที่วัดมีประมาณ ๒,๐๐๐ ครอบครัวต่อปี
และประมาณ ๓,๐๐๐ คนเศษต่อปี

ลำดับเจ้าอาวาส

- รูปที่ ๑. พระอาจารย์จันทวังสสมาธิวัตร (สกเทิง)
- รูปที่ ๒. พระอาจารย์จันทวังสสมาธิวัตร (กวยทอง)
- รูปที่ ๓. พระอาจารย์จันทวังสสมาธิวัตร (โล้วเซ่ง)
- รูปที่ ๔. พระอาจารย์จันทวังสสมาธิวัตร (ย่งบึง)
- รูปที่ ๕. พระอาจารย์จันทวังสสมาธิวัตร (เซียงหัง)
- รูปที่ ๖. พระคณาจารย์จันทรธรรมสมาธิวัตร ฯ (โพธิ์แจ้ง)

วัดมังกรกมลาวาส

๒๒ ต.ค. ๑๒

ประวัติคณะสงฆ์จีนนิกาย

พระอาจารย์ธรรมคณาธิการ (เย็นเขียว) รวบรวม

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ชาวจีนรู้จักดินแดนบริเวณสุวรรณภูมิตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่น และเริ่มติดต่ออย่างจริงจังกับชนเผ่าที่ปกครองอยู่ในสมัยราชวงศ์ซุ่ยเรื่อยมาถึงสมัยราชวงศ์ถัง ระยะเวลาดังกล่าวชนชาวไทยยังมีถิ่นฐานอยู่ทางจีนตอนใต้ ต่อ ๆ มาชาวไทยได้อพยพพาหูลักแหล่งและรวบรวมกำลังคนตั้งเป็นอาณาจักร เรียกว่าอาณาจักรสุโขทัย ตรงกับปี พ.ศ. ๑๘๒๐ ครอบครองดินแดนส่วนหนึ่งของแหลมสุวรรณภูมิ เนื่องจากชาวไทยเป็นชาติที่มีความสัมพันธ์กับชนชาวจีนอย่างใกล้ชิด ดังนั้น เมื่อไทยตั้งเป็นอาณาจักรสุโขทัยแล้วก็ได้มีนักแสวงโชคจีนอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในราชอาณาจักรไทยมากขึ้น ส่วนใหญ่เป็นชาวมณฑลกว๋างตุ้ง และมณฑลฮกเกี้ยน ซึ่งเป็นมณฑลชายทะเลภาคใต้ของจีน จากหลักฐานที่พอเชื่อถือได้บันทึกว่า พระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์สุโขทัยพระองค์หนึ่งเสด็จไปเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับราชสำนักจีน การเสด็จครั้งนี้ได้นำคณะศิลปินจีนที่เชี่ยวชาญทางเครื่องปั้นดินเผาเข้ามาในประเทศไทย เพื่อเป็นการเผยแพร่ ต่อมานักศิลปินชาวไทยได้คิดดัดแปลงขึ้นเป็นศิลปะแบบไทย ซึ่งเรียกว่า เครื่องสังคโลก ในสมัยนั้นถือว่าเป็นสินค้าออกที่สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศไทยที่ส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ

ครั้นถึงสมัยอยุธยาชาวจีนได้อพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารมากขึ้น พระมหากษัตริย์ไทยได้ทรงพระมหากรุณาพระราชทานบริเวณที่ดินหลายแห่งทั้งในกรุงและนอกกรุงให้เป็นที่ตั้งภูมิลำเนาของชาวจีน เช่นที่ตำบลสวนพลูใต้วัดพนัญเชิงแห่งหนึ่ง และในกำแพงพระนครอีกหลายแห่ง ดังปรากฏในจดหมายเหตุว่าด้วยแผนผังกรุงศรีอยุธยาเมื่อยังเจริญรุ่งเรืองตอนหนึ่งว่า ย่านนายกำยเชิงสะพานประตูจีนไป

เชิงสะพานนายกำยเป็นย่านจีนอยู่ตึกทั้ง ๒ ฟากถนนหลวง นั่งร้านขายของสรรพเครื่อง
สำเภา ไหม, แพร, ของชาวเลื่อง, ถ้วย, โถ, ชาม, เครื่องสำเภาครบ.....
ย่านตามม้าแต่เชิงสะพานนายกำยตะวันออกไปถึงหัวสะพานมุกรุงเทพมหานคร จีน
ทำเครื่องจันทับและขนม ทำโต๊ะเตียงและถักน้อยใหญ่และทำสรรพเครื่องเหล็ก มีตลาด
ขายของสดเข้าเย็น ชาวจีนเหล่านี้บางคนก็ได้เข้ารับราชการจนเป็นถึงขุนนางก็มี และได้
ทำงานสนองพระเดชพระคุณพระบรมโพธิสมภารไทยทั้งด้านศาสนจักรและอาณาจักร
เช่นในแผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๒ เจ้าสามพระยาเมื่อทรงสถาปนาพระ-
ปรางค์ใหญ่วัดราชบูรณะ ก็มีชาวจีนโดยเสด็จพระราชกุศลสร้างพระพุทธรูปพิมพ์จำนวน
มหาศาลบรรจุไว้ในกรูใต้องค์พระปรางค์เป็นต้น และเมื่อแผ่นดินพระเจ้าเอกทัศก็มี
ข้าศึกเข้ามาล้อมกรุง หลวงอภัยพิพัฒน์ขุนนางจีนบ้านนายกำยรับอาสาคุมกองทัพจีน
จำนวน ๒,๐๐๐ คนไปรบข้าศึกที่ตำบลทะเลหญ้า ต่อมาได้คุมกองทัพจีนออกไปตั้งค่าย
สู้รบข้าศึกที่คลองสวนพลู และเมื่อพระยากำแพงเพชร (สิน) ซึ่งเป็นลูกจีนเกิดใน
ประเทศไทยเห็นว่ากำลังฝ่ายไทยไม่พอต้านทานข้าศึก จึงคุมสมัครพรรคพวกมีทั้งไทย
และจีนตีหักข้าศึกออกไปตั้งตนทางภาคตะวันออก แล้วรวบรวมกำลังทั้งไทยและจีนขับ
ไล่ข้าศึก จนตั้งกรุงธนบุรีขึ้นเป็นราชธานีสำเร็จ และพระยากำแพงเพชร (สิน)
ปราบดาภิเษกขึ้นเป็นสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ปรากฏว่าในปีแรกคือ พ.ศ. ๒๓๒๕ สมเด็จพระ-
พุทธยอดฟ้าฯ รัชกาลที่ ๑ จะสร้างพระบรมมหาราชวังบนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้า-
พระยา บริเวณที่ตรงนั้นเป็นที่อยู่ของพวกจีนอย่างคับคั่ง มีพระยาราชเศรษฐีขุนนาง
จีนเป็นหัวหน้าควบคุมอยู่ จึงโปรดให้ชาวจีนอพยพไปตั้งบ้านเรือนใหม่ที่สวนต่งแต่
คลองวัดสามปลื้มเป็นต้นไป ที่เรียกว่าลำเพ็งเตี้ยวัน ตำบลลำเพ็งจึงเป็นศูนย์กลาง
ย่านชุมนุมของชาวจีนมาตั้งแต่สมัยนั้นถึงกาลบัดนี้ และในแผ่นดินสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ

ปรากฏว่าความสัมพันธ์ทางศิลปะระหว่างไทย—จีนมีมากยิ่งขึ้นกว่ารัชกาลใด ๆ ดังตัวอย่างที่ปรากฏในบรรดาอาราม ซึ่งพระมหากษัตริย์พระองค์หนึ่งทรงสร้าง เราจะพบศิลปะแบบจีนปรากฏอยู่ทั่วไป ตั้งแต่รูปศิลาหรือแม้แต่ลายกนกบางอย่างตามพระอุโบสถ วิหาร และประตูหน้าต่างเป็นอาทิ

ชาวจีนที่เข้ามาอาศัยในประเทศไทยนั้น ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาและลัทธิขงจื๊อ ลัทธิเต๋า ปนเปกันไป พระพุทธศาสนาที่นับถือก็เป็นลัทธิมหายาน ยังไม่ปรากฏว่าในสมัยกรุงสุโขทัยหรือสมัยอยุธยา สมัยธนบุรี จะได้มีวัดหรือพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนาฝ่ายจีนขึ้น ในสมัยที่กล่าวมาแล้วเข้าใจว่าจะมีก็แต่ศาลเจ้าเทวาลัยจีนเท่านั้น การบำเพ็ญกุศลตามจารีตในพระพุทธศาสนา ชาวจีนคงอาศัยวัดไทยนี้เอง เพราะเป็นศาสนาเดียวกัน แม้จะเป็นคนละนิกายก็ตาม จึงปรากฏว่ามีพุทธศาสนิกชนชาวจีนได้ร่วมสร้างพระพิมพ์แบบไทยโดยเสด็จพระราชกุศลดังกล่าวมา ครั้นถึงสมัยกรุงธนบุรี ปรากฏว่าพวกญวนอพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ชาวนญวนก็เป็นพุทธมามกฝ่ายมหายานลัทธิเดียวกับชาวจีนและมีวัฒนธรรมประเพณีคล้ายกับชาวจีน ทั้งนี้เพราะญวนรับอารยธรรมจากจีนรวมทั้งศาสนาด้วยตั้งแต่ครั้งโบราณกาลมา ญวนได้สร้างวัดฝ่ายมหายานขึ้นบนฝั่งตะวันออกของกรุงธนบุรีเป็นวัดแรก และเมื่อสร้างกรุงรัตนโกสินทร์แล้วชาวจีนและญวนยังได้สร้างวัดฝ่ายมหายานอีกหลายต่อหลายวัดทั้งในกรุงและนอกกรุง วัดจีนเพียงจะเป็นของตนโดยเฉพาะในสมัยสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงรัชกาลที่ ๕ นี้เอง ทั้งนี้โดยอาศัยพระภิกษุจีนรูปหนึ่งซึ่งเข้ามาแต่เมืองจีนชื่อ “พระภิกษุสกเหิง” นับว่าเป็นพระภิกษุองค์สำคัญต่อการตั้งรากฐานของคณะสงฆ์จีนนิกาย.

ประวัติพระอาจารย์อินวังสสมาธิวัตร (สกเห็ง) เจ้าคณะใหญ่รูปที่ ๑

พระอาจารย์สกเห็ง เป็นชาวมณฑลกว๋างต้ง เกิดในสกุลพาณิชย์เมื่ออายุยังเยาว์ได้ติดตามบิดามารดาออกมค้าขายที่จังหวัดเกียเฮ็ง แต่การค้าไม่เจริญบิดาจึงเดินทางไปค้าขายที่ กัวลาลัมเปอร์ ต่อมาบิดาถึงแก่กรรมมารดาซึ่งอาศัยอยู่ที่จังหวัดเกียเฮ็ง ได้พาท่านเดินทางกลับกว๋างต้ง อยู่มาอีกไม่นานมารดาได้อ่านหนังสือถึงแก่กรรม เวลานั้นท่านมีอายุ ๑๗ ปี ท่านได้นำศพมารดาไปฝังทำดวงชัยที่สำนักเขาแปะฮุ้นฮัว ณ ที่นั้นท่านได้พบกับพระอาจารย์ฮวบทั้ และมีโอกาสสดับพระธรรมเทศนา แล้วเกิดศรัทธาปสาทะจิตน้อมไปทางเนกขัมมวิสัย จึงขอบรรพชาเป็นสามเณรและติดตามพระอาจารย์มาจำพรรษาอยู่ ณ สำนักเขาเตี้ยโอ้ว ศึกษาวิปัสสนากัมมัฏฐานอยู่หลายปี เมื่ออายุครบอุปสมบทก็ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ปฏิบัติสมาทานขุดถว้ตรหลายประการ มีอยู่โคนต้นไม้เป็นต้น ต่อมาได้ฟังกิตติศัพท์ว่าประเทศไทยเป็นแหล่งความเจริญรุ่งเรืองของพุทธศาสนา ท่านจึงเดินทางเข้ามาเพื่อนมัสการบูชานิยสถานเมื่อแรกที่ท่านเข้ามานั้น ได้อาศัยพักอยู่ ณ ศาลาร้างพระกวนอิมข้าง ๆ วัดกุศลสมาคร ชาวจีนในพระนครเห็นความเคร่งครัดในศีลาจารวัตรของท่านก็พากันเลื่อมใส ขวณกันเรียไรเงินบูรณะเป็นอารามฝ่ายจีนนิกายขึ้นเป็นแห่งแรกชื่อ วัดย่งฮกยี้ ต่อมาได้รับพระราชทานนามว่า “วัดบำเพ็ญจีนพรต” จำเดิมแต่นั้นมาก็มียุทธสงฆ์จีนติดตามท่านอาจารย์สกเห็งเข้ามาอาศัยอีกหลายรูป มีอยู่รูปหนึ่งชื่อ “พระภิกษุไฮฮั่น” เป็นชาวมณฑลชุนาน ได้มาพักอยู่ ณ วัดร้างแห่งหนึ่งที่ตำบลบ้านหม้อคือ วัดทิพยวารีวิหาร (กัมโล่วยี่) ท่านได้ชักชวนลัทธิบูรพาภิกษุให้ช่วยกันบูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่ จึงนับเป็นวัดฝ่ายจีนนิกายที่มีพระสงฆ์จีนจำพรรษาอยู่แต่เดิมนั้นเป็นต้นมา

เมื่อมีพระสงฆ์มากขึ้น ท่านอาจารย์สกลเห็นสมควรจักขยายวัดฝ่ายจีน
 นิิกายให้กว้างขวางสมกับจำนวนพระสงฆ์จีน ต่อมาได้เลือกชัยภูมิแห่งหนึ่งตรงบริเวณ
 ถนนเจริญกรุง ตำบลพลับพลาไชยสร้างเป็นอารามใหญ่ ด้วยพระบรมราชูปถัมภ์
 และการช่วยเหลือจากพุทธบริษัทไทย-จีน ซึ่งเคารพคุณธรรม-การปฏิบัติวิปัสสนาธุระ
 ของท่านร่วมกัน กิจกรรมสร้างอารามนั้นใช้เวลา ๘ ปีจึงสำเร็จ นับเป็นอาราม
 ในลัทธิพระพุทธศาสนาเถรวาทที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย ชื่อว่า วัดเล่งเน่ยยี่ สมเด็จพระ
 พระปิยะมหาราช รัชกาลที่ ๕ ทรงตระหนักในคุณธรรมของท่าน ได้มีพระกรุณาโปรด
 เกล้าพระราชทานสมณศักดิ์ให้เป็น “พระอาจารย์จีนวงศ์สมาธิวัตร” ตำแหน่งเจ้าคณะ
 ใหญ่ฝ่ายสงฆ์จีนนิิกาย และพระราชทานสมณศักดิ์แก่พระจีนอีก ๒ รูปเป็น “หลวงจีน
 คณาณัติจีนพรต” ตำแหน่งปลัดขวา “หลวงจีนธรรมวิธานคณ” ตำแหน่งปลัดซ้าย
 คณะสงฆ์จีนนิิกายจึงเริ่มมีทำเนียบสมณศักดิ์นับแต่นั้นมา

พระอาจารย์จีนวงศ์สมาธิวัตร (สกล) ได้สอนวิปัสสนากัมมัฏฐานและ
 พระธรรมวินัยแก่พระภิกษุสามเณรรวมทั้งมีพระอนันนิิกายบางรูปมาขอเล่าเรียนด้วย
 กาลบังคมวิีทานกับศิษย์ผู้หนึ่งชื่อ “พระภิกษุภควัฒน” ไปสร้างวัด เล่งฮกยี่ หรือวัด
 จีนประชาดโมสร ที่จังหวัดฉะเชิงเทราแห่งหนึ่ง กับเตรียมจะสร้างวัด เล่งฮวี่ ที่
 จังหวัดจันทบุรีอีกแห่งหนึ่ง แต่ท่านเกิดอาพาธถึงแก่กรรมภาพเสียก่อน และด้วยอาศัย
 วิปัสสนาคณะที่ได้อบรมภาวนามาตั้งแต่ยังหนุ่ม ท่านจึงได้มรณภาพด้วยอิริยาบถนั่ง
 เข้าสมาธิบัลลังก์ประณมหัตถ์อย่างสงบ ซึ่งนับว่าหาได้โดยยาก

เจ้าคณะใหญ่ฝ่ายสงฆ์จีนนิิกายรูปที่ ๒ คือพระอาจารย์จีนวงศ์สมาธิวัตร
 (ภควัฒน) ท่านผู้นี้มีกิตติคุณทางวิปัสสนาธุระเช่นเดียวกับท่านพระอาจารย์สกล
 ทุกอย่าง พุทธบริษัทรู้จักท่านในนามพระครูเมว ท่านเป็นผู้สันทัดสนมคฺ้นเคยของ
 สมเด็จพระปิยะมหาราช และเป็นทีเคารพนับถือยกย่องจากบรรดาข้าราชการทั่วไป

สมัยที่สมเด็จพระปิยะมหาราชเสด็จกลับจากการประพาสยุโรป ทรงมีสิ่งของฝากพระ-
ราชทาน

หลังจากท่านเจ้าคณะใหญ่ลำดับที่ ๒ ถึงแก่มรณภาพลง ตำแหน่งเจ้าคณะ
ใหญ่และเจ้าอาวาสวัดมังกกรมลาวาสได้แก่พระอาจารย์จันทวังสสมาธิวัตร (โล้วเซ่ง)
เป็นเจ้าคณะใหญ่รูปที่ ๓ ต่อมาท่านได้ลาออกเดินทางกลับประเทศจีนโดยมิ ได้กลับเข้า
ประเทศไทยอีก พระภิกษุพุทธันรุธาการในตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดมังกกรมลาวาสอยู่
หลายปี

เจ้าคณะใหญ่รูปที่ ๔ คือ พระอาจารย์จันทวังสสมาธิวัตร (ย่งบึง) ดำรงตำแหน่ง
เจ้าอาวาสวัดมังกกรมลาวาสและเจ้าคณะใหญ่

เจ้าคณะใหญ่รูปที่ ๕ คือพระอาจารย์จันทวังสสมาธิวัตร (เซียงหัง) เดิมท่าน
เป็นเจ้าอาวาสวัดจีนประชาสโมสร หมดสมัยของท่าน ก็ถึงสมัยปัจจุบันคือพระคณา-
จารย์จันทธรรมสมาธิวัตร พุทธบริษัทจีนวิเนตา สาธุชนธรรมประสิทธิ์ บรมนริศรานวัตร
(โพธิ์แจ้) เป็นเจ้าคณะใหญ่ฝ่ายสงฆ์จีนนิกายรูปที่ ๖ และถ้านับตามลำดับผู้ปกครอง
วัดมังกกรมลาวาสก็เป็นรูปที่ ๖ ซึ่งพุทธศาสนาฝ่ายสงฆ์จีนนิกายภายใต้การควบคุม
บริหารงานของท่าน มีสภาพที่เปลี่ยนแปลงในด้านตึกชนมาก ดังนั้นสมควรจะทราบ
ประวัติของท่านอาจารย์บ้างพอสังเขป.—

ประวัติสังเขป

ของ พระคณาจารย์จีนธรรมสมาธิวัตร พุทธบริษัทจีนวิเนตา

สาธุชนธรรมประสิทธิ์ บรมนริศรานวัตร (โพธิ์แข็ง)

ท่านอาจารย์สมภพ ปี พ.ศ. ๒๔๔๔ เป็นชาวเมืองกิบอิม มณฑลกลวงต้ง เกิดในตระกูลแซ่ชอง (ตระกูลขุนนาง) บิดาล่วงลับแต่ท่านอายุยังเยาว์อยู่ โยมมารดา แซ่เตีย ตั้งอยู่ในสัมาทิกฐิ สมาทานรักษาศุโธสถศีลตลอดมา ตั้งนั้นบุตรจึงได้รับการอบรมให้เป็นผู้เคร่งครัดและยึดถือปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา รู้ถึงความกตัญญูกตเวทิตาคุณ ฉะนั้นขณะเยาว์วัยท่านพระอาจารย์จึงเป็นผู้มีความศรัทธาปสาทะหลักธรรมของพุทธศาสนาตามรอยมารดา มีความรู้แจ้งเห็นจริงอริยสัจจธรรม เห็นภัยในวัฏฏะคือ เกิด แก่ เจ็บ ตาย มีอาจมีผู้ใดสามารถพ้นจากสภาพนี้ได้ ท่านได้ตั้งปณิธานแน่วจิตในทางบรรพชา ยึดเอาพระพุทธธรรมเป็นที่ตั้ง

ต่อมาได้ทราบว่าราชอาณาจักรไทย พระพุทธศาสนารุ่งเรืองมาก ท่านจึงได้เดินทางมาเพื่อศึกษาลัทธิธรรมและสักการปูชนียสถาน สมัยแรกได้ถวายตัวเป็นศิษย์ในสำนักพระอาจารย์ดั่งง้วน ณ ถ้ำประทุน จังหวัดสระบุรี ท่านอาจารย์ดั่งง้วนพิจารณาบุคลิกลักษณะของท่านเห็นว่า จะเป็นกำลังสำคัญแก่พระพุทธศาสนาต่อไปอย่างแน่นอน จึงจัดการให้ท่านบรรพชา จำเดิมแต่ได้ออกบ่าเพ็ญเนกขัมมบารมีแล้ว พระอาจารย์ได้ตั้งหน้าศึกษาพระธรรมวินัยจนแตกฉานเป็นที่เคารพนับถือของปวงพุทธบริษัททั่วไป บรรดาผู้เคารพเลื่อมใสได้นิมนต์ท่านเข้ามาจำพรรษาอยู่ที่พระนคร เพื่อสะดวกแก่การเทศนาสั่งสอนและเผยแผ่หลักธรรมได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ท่านอาจารย์

จึงจำพรรษาอยู่ที่สำนักสงฆ์หมากแข้ง สมัยนั้นพระพุทธศาสนาฝ่ายจีนนิกายยังอยู่ในวงแคบ วัดและสำนักปฏิบัติมีน้อย ท่านอาจารย์ตกลงใจอย่างแน่วแน่เพื่อขยายสังฆมณฑลฝ่ายจีนนิกายให้กว้างขวางออกไป

ปี พ.ศ. ๒๔๗๗ ท่านอาจารย์จาริกกลับประเทศจีน เข้ารับการอุปสมบท ณ พระอารามฮุ่ยเกียฮี้ บนภูเขาป้อฮัวซัว มณฑลกวางโจว ซึ่งเป็นสำนักปฏิบัติพระวินัยที่เป็นระเบียบและเคร่งครัดที่สุดของจีน เมื่ออุปสมบทแล้วท่านได้อยู่ศึกษาพระปริยัติธรรมเพิ่มเติมอีก ๒ ปีด้วยสติปัญญาอันหลักแหลมแทงทะลุต่อข้อธรรมต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว เป็นที่รักใคร่ของอาจารย์และพระสงฆ์ในสำนัก จึงได้รับโองการจากท่านวินยาจารย์เมี่ยวฮัว พรหมตาจารย์แห่งนิกายวินัย ลำดับองค์ที่ ๑๘ แต่งตั้งท่านให้เป็นผู้สืบตำแหน่งพรหมตาจารย์ (เจ้าคณะ) นิกายวินัย ลำดับองค์ที่ ๑๘ จากนั้นท่านได้เที่ยวจาริกศึกษาตามสำนักธรรมอันมีชื่อเสียงต่าง ๆ ทั่วประเทศ ท่านได้มาศึกษาลัทธิมนตรยาน ณ สำนักสังฆราชชนะนาฮู้ตูกู ๆ มีความเมตตาต่อท่านเป็นพิเศษ เพราะได้เห็นว่าคุณท่านเป็นผู้มีปัญญาอันทะเร่รังกล้าในการศึกษาอย่างยิ่ง ทั้งจาริกมาจากแดนไกล ดังนั้นพระสังฆราชชนะนาแห่งไซคังได้ประกอบมนตราภิเสก ตั้งให้ท่านเป็นพระวัชรราชาจารย์ในนิกายระหัดยาน

เมื่อท่านอาจารย์จาริกกลับประเทศไทย ท่านอุทิศชีวิตบำเพ็ญกรณียกิจพระพุทธศาสนาโดยมิได้มีความย่อห่อต่ออุปสรรคทั้งปวง ได้สร้างศาสนวัตถุและปูชนียสถานสำคัญ ๆ หลายต่อหลายแห่ง และเป็นผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนาฝ่ายจีนนิกายให้เป็นที่รู้จักทั่วไปของชาวพุทธบริษัทไทย—จีน เกิดความเจริญรุ่งเรืองสถาพรดังที่ปรากฏหลักฐานความศรัทธาของปวงชนต่อคณะสงฆ์จีนนิกายในปัจจุบัน

**สมณศักดิ์และตำแหน่งด้านบริหาร ของ
พระคณาจารย์จิณธรรมสมาธิวัตรฯ (โพธิ์แจ้ง)**

๑. พ.ศ. ๒๔๘๓ สมเด็จพระสังฆราช มีพระบัญชาแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดโพธิ์เย็น และเป็นพระอุปัชฌาย์จีนนิกายรูปแรก รวมทั้งประธานตราอุปัชฌาย์ด้วยในปีเดียวกันนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสมณศักดิ์เป็นหลวงจีนธรรมวิมลจินดาธิบดีช่วยจีนนิกาย
๒. พ.ศ. ๒๔๘๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนสมณศักดิ์เป็น หลวงจีนคณาธิบดีจีนพรต ปลัดขวาจีนนิกาย
๓. พ.ศ. ๒๔๘๗ สมเด็จพระสังฆราชมีพระบัญชาแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดมัทธมคาวาส ต่อมาสมเด็จพระสังฆนายกได้ประธานตราระเบียบปกครองคณะสงฆ์จีนนิกาย ท่านได้รับตำแหน่งแต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการสงฆ์จีนนิกาย
๔. พ.ศ. ๒๔๘๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระอาจารย์จิณธรรมสมาธิวัตร เจ้าคณะใหญ่ฝ่ายสงฆ์จีนนิกาย สมเด็จพระสังฆราชประธานตราประจำตำแหน่งเจ้าคณะใหญ่ในตราตั้งระบุว่าเป็นเจ้าคณะใหญ่ฝ่ายสงฆ์จีนนิกายแห่งประเทศไทย
๕. พ.ศ. ๒๕๐๗ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนสมณศักดิ์เป็น พระคณาจารย์จิณธรรมสมาธิวัตร พุทธบริษัทจีนเนตา เทียบเท่าพระราชาคณะชั้นราช

๖. พ.ศ. ๒๕๓๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เลื่อนสมณศักดิ์เป็น พระคณาจารย์ชั้นธรรมสมาธิวัตร พุทธบริษัทจีน วิเนตา สาธุชนธรรมประสิทธิ์ บรมนริศรานวัตร เทียบเท่าพระราชคณะชนเทพ
๗. พ.ศ. ๒๕๓๒ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ได้มีบัญชาแต่งตั้งให้ท่านเป็นประธานคณะกรรมการสงฆ์จีนนิกายชุดใหม่

ผลงานด้านก่อสร้างและปฏิสังขรณ์

- พ.ศ. ๒๔๗๘ สร้างสำนักสงฆ์ห้วยฟ้า ณ ตำบลวังใหม่ อ. ปทุมวัน จ. พระนคร
- พ.ศ. ๒๔๘๐ สร้างวัดโพธิ์เย็น ที่ตลาดลูกแก อ. ท่ามะกา จ. กาญจนบุรี เป็นวัดจีนแห่งแรกที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา
- พ.ศ. ๒๔๘๓ สร้างสุทธาโลโพธิ์เย็นมอบให้ทางราชการ ณ ตลาดลูกแก อ. ท่ามะกา จ. กาญจนบุรี
- พ.ศ. ๒๔๘๕ ปฏิสังขรณ์สร้างวัดทิพยวารีวิหาร ต. บ้านหม้อ จ. พระนคร ซึ่งได้ถูกไฟไหม้ เป็นพระอารามใหม่หมดทั้งวัด
- พ.ศ. ๒๔๘๘ สร้างพระเจดีย์ โพธิ์ทองแบบศิลปธิเบต ที่วัดโพธิ์เย็น กาญจนบุรี
- พ.ศ. ๒๔๘๘ สร้างโรงเรียนปริยัติธรรมวัน ของฝ่ายจีนนิกายที่วัดโพธิ์เย็น พระภิกษุจีนที่มีฐานะตำแหน่งทางบริหารและเป็นกำลังสำคัญของพระศาสนาล้วนสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนี้
- พ.ศ. ๒๕๐๐ สร้างพระพุทธรูป ๘๔,๐๐๐ องค์ และพระพิมพ์แบบศรีอารยเมตไตรยโพธิสัตว์ ๕ อริยาบถ ๗ ละ ๘๔,๐๐๐ องค์ รวมทั้งสร้างพระปฏิมาศรีอารยเมตไตรยโพธิสัตว์อัญเชิญไปประดิษฐานไว้ ณ วิหารน้อยเชิงเขาพระปฐมเจดีย์

- พ.ศ. ๒๕๐๑ สร้างสุสานสาธารณะบนเนื้อที่ ๓๓ ไร่ ณ อ. ท่ามะกา จ. กาญจน-บุรี
- พ.ศ. ๒๕๐๒ บูรณะปฏิสังขรณ์วัดมังกกรกมลาวาสใหม่หมดทั้งวัด
- พ.ศ. ๒๕๐๓ บูรณะปฏิสังขรณ์และสร้างเสริมเพิ่มเติมวัดเทพพุทธาราม อ. เมือง จ. ชลบุรี ใหม่หมดทั้งวัด ตลอดจนสร้างพระเจดีย์แบบจีนสูง ๗ ชั้น พร้อมทั้งพระปฎิมา ๔๘ องค์ และสร้างพระพิมพ์ ๘๔,๐๐๐ องค์บรรจุในเจดีย์
- พ.ศ. ๒๕๐๓ สร้างวัดโพธิ์แมนคุณาราม ที่ ต. ห่มหาเมฆ ชองนนทบุรี อ. ยานนาวา จ. พระนคร เป็นวัดที่ใหญ่ที่สุดและสวยงามที่สุดของฝ่ายสงฆ์จีนนิกายในภาคพื้นตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย
- พ.ศ. ๒๕๑๐ บูรณะปฏิสังขรณ์ วัดมังกกรกมลาวาส โดยใช้หินโมเสสซ่อมใหม่หมดทั้งอาราม ก่อสร้างเพิ่มเติมอาคารและปูนียสถานบางแห่งของวัดโพธิ์แมนคุณาราม

ความเจริญของคณะสงฆ์จีนนิกาย

ด้านการปกครอง

คณะสงฆ์จีนนิกายมีเจ้าคณะใหญ่เป็นผู้ปกครอง ขึ้นตรงต่อสมเด็จพระสังฆราช โดยผ่านกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ การจัดระเบียบการปกครอง คณะสงฆ์จีนนิกายได้ปฏิบัติตามพุทธบัญญัติโดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายเถรวาทตาม สมัยของท่านเจ้าคุณอาจารย์ได้มีการขยายสังฆมณฑลกว้างขวางยิ่งขึ้น สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์เอกอัครศาสนูปถัมภก จึงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสมณศักดิ์เพิ่มขึ้นแก่พระสงฆ์จีนอีก ๑๑ รูปรวม ๑๔ รูป เพื่อช่วยในการปกครองแบ่งเบาภาระของเจ้าคณะใหญ่ (ระเบียบการปกครองคณะสงฆ์จีนนิกาย ดูได้จากแผนภูมิที่ ๑-๒ และ ๓ ประกอบ)

ระเบียบการบริหาร

นับตั้งแต่พระภิกษุจีนเข้ามาเผยแผ่และจำพรรษาในประเทศไทย สมัยรัชกาลที่ ๕ พระภิกษุเหล่านั้นบางรูปได้ทำการสร้างสำนักสงฆ์อยู่กระจัดกระจายทั่วไปในพระนคร มาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๖ สมเด็จพระวันรัต สังฆนายก วัดเบญจมบพิตร ได้มีบัญชาแต่งตั้งพระเถระฝ่ายจีนนิกายขึ้นเป็นคณะกรรมการสงฆ์จีนนิกาย เพื่ออำนวยความสะดวกดูแลวัดวาอารามและสำนักสงฆ์ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบ ซึ่งในคณะกรรมการครั้งนั้นมีท่านเจ้าคุณอาจารย์เป็นประธาน ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๓๒ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก มีพระบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสงฆ์จีนนิกายขึ้นใหม่ เพื่อช่วยเหลือปกครองและบริหารศาสนกิจให้เจริญต่อไป

คณะกรรมการสงฆ์เงินนิกาย :

๑. พระคณาจารย์จีนธรรมสมาธิวัตร พุทธบริษัทจีนวิเนตา สาธุชนธรรม-
ประสิทธิ์ บรมนวิศรานวัตร (โพธิ์แจ้) ประธานกรรมการ
๒. พระอาจารย์จีนธรรมคณาธิการ (เย็นเขียว) วัดมังกรกมลาวาส—
รองประธานกรรมการ
๓. หลวงจีนฮกก้วย วัดบำเพ็ญจีนพรต กรรมการ
๔. หลวงจีนธรรมรักษจีนประจิต (เย็นเขียว) วัดมังกรกมลาวาส กรรมการ
๕. หลวงจีนธรรมธรรเย็นอี่ วัดโพธิ์แมนคุณาราม กรรมการ
๖. หลวงจีนเย็นสุ่ วัดบำเพ็ญจีนพรต กรรมการ
๗. หลวงจีนปลัดเย็นเขียว วัดโพธิ์แมนคุณาราม กรรมการ
๘. หลวงจีนสมุห์เย็นเหียง วัดมังกรกมลาวาส กรรมการ
๙. หลวงจีนใบฎีกาเย็นอิม วัดโพธิ์แมนคุณาราม กรรมการ

ประธานกรรมการคณะสงฆ์จีนนิกายได้ประชุมคณะกรรมการเป็นครั้งแรกเมื่อ
วันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ และได้พิจารณาถึงการจัดแบ่งหน้าที่การบริหารของ
กรรมการ, การแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ประชุมได้ลงมติให้รองประธาน
กรรมการดำรงตำแหน่งเลขาธิการ และแบ่งแยกหน้าที่การบริหารคณะสงฆ์จีนนิกาย
ออกเป็น ๗ กอง และมีผู้กำกับกองดังนี้.—

ก. กองเลขานุการ — หลวงจีนธรรมธรรเย็นอี่ เป็นผู้กำกับการ

มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยบริหารทุกกองเป็นฝ่ายอำนวยการประสานกับพระ-
พุทธศาสนา ควบคุมปฏิบัติศาสนกิจ ทำรายงานวิวัฒนาการแห่งงาน
ทั้งปวงรวมทั้งการประชาสัมพันธ์ การปรับปรุงแก้ไขระเบียบกฎข้อบัง-
คับเกี่ยวกับการบริหารของคณะสงฆ์ ดูแลสวัสดิการของคณะ

ข. กองจริยศึกษา - หลวงจันทรธรรมรักษ์จันประจิต (เย็นเจียง) เป็นผู้กำกับการ
มีหน้าที่อบรมศีลธรรมแก่พระภิกษุและพุทธบริษัททั่วไป สนับสนุนการอบรมศีลธรรม คั่นคว้า วางระเบียบหลักสูตรของคณะและจัดหาอุปกรณ์การศึกษา

ค. กองธุรการ - หลวงจันปลัดเย็นเขียว เป็นผู้กำกับการ
มีหน้าที่รับส่งหนังสือภายในและนอกประเทศ ส่งเสริมการบำเพ็ญศาสนกิจเป็นส่วนรวม ติดต่อกับทางราชการ องค์การสาธารณกุศล ประชาชนเพื่อประโยชน์แก่การดำเนินงานศาสนกิจ

ง. กองศาสนสงเคราะห์ - หลวงจันฮกแก้ว เป็นผู้กำกับการ
มีหน้าที่จัดวางโครงการให้พระสงฆ์ ได้บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ อันสมควรแก่สมณวิสัย จัดการเครื่องสวัสดิการสงเคราะห์พระภิกษุ สามเณรโดยมีกองกำกับการเข้าปฏิบัติงานร่วมกัน และดูแลศาสนกิจที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่รับผิดชอบ

จ. กองการศาสนสมบัติ - หลวงจันใบฎีกาเย็นอิม เป็นผู้กำกับการ
มีหน้าที่ดูแลควบคุมผลประโยชน์ของวัดเกี่ยวกับการพิจารณา กำหนดระเบียบรักษาสถาบันสมบัติ อาทิ สมบัติของวัดที่เป็นสังฆารัมภทรัพย์หรืออสังฆารัมภทรัพย์อื่น ๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งบูรณสถาน วัดกุ ที่สำคัญทางพุทธศาสนา

ฉ. กองการเผยแผ่ - หลวงจันสมุห์เย็นเหียง เป็นผู้กำกับการ
มีหน้าที่สอบสวนหลักฐานอันเป็นมูลฐานการศึกษา จัดพิมพ์ เอกสารความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนาออกเผยแผ่ ออกข่าวสารและความเคลื่อนไหวของคณะสงฆ์จีนนิกาย วางวิธีดำเนินงานด้านการเผยแผ่

ข. กองพัฒนาการ — หลวงจินเย็นสุข เบ็ญผู้กำกับการ

มีหน้าที่บูรณปฏิสังขรณ์ ดำเนินการขอพระราชทานวิสุงคามสีมา
ก่อสร้างควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของปูชนียสถาน ตรวจตรา
ศิลปกรรม ปฏิมากรรม และงานศิลปทั้งปวงให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์
ปฏิบัติการให้เกิดความร่วมมือจากประชาชนในการพัฒนาวัด

การบรรพชาและอุปสมบท

สมัยของท่านอาจารย์ได้มีการบรรพชาอุปสมบท โดยไม่จำกัดจำริกกลับ
ประเทศจีนสำหรับการบวชอีก เพราะหลังจากที่ได้สร้างวัดโพธิ์เย็น ได้มีการประกอบ
สังฆกรรมผูกพัทธสีมาตามที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาแล้ว จากนั้น การอุป-
สมบทของกุลบุตรจึงได้รับความสะดวกสบายขึ้นกว่าแต่ก่อน และในครั้งนั้นสมเด็จพระ
สังฆราช วัดมกุฏกษัตริยาราม แต่ยังเป็นพระศาสนโศภน สั่งการแทนสมเด็จพระ
สังฆนายก วัดเทพศิรินทราวาส ได้กำหนดระเบียบพระอุปัชฌาย์ ระเบียบการบรรพชา
อุปสมบทฝ่ายจีนนิกายขึ้น โดยมีท่านอาจารย์เป็นพระอุปัชฌาย์ของคณะสงฆ์จีน
นิกายรูปแรก ที่ได้รับการแต่งตั้งจากท่านสมเด็จพระสังฆราชโดยตรง ต่อมา
เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๒ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ได้
มีพระบัญชาแต่งตั้งพระอุปัชฌาย์เพิ่มขึ้นแก่คณะสงฆ์จีนนิกายอีก ๓ รูปคือ.—

- ก. พระอาจารย์จันทรรวมคณาธิการ (เย็นเจียว) วัดมังกรกมลาวาส-เล่งเน่ยย
- ข. หลวงจันทรรวมรักษ์จีนประจักษ์ (เย็นฮั่ว) วัดโพธิ์เย็น กาญจนบุรี
- ค. หลวงจันทรรวมวินัยธรเย็นเต็ก วัดโพธิ์แมนคุณาราม

คุณสมบัติของพระอุปัชฌาย์

คุณสมบัติของพระอุปัชฌาย์นั้น นอกจากจะต้องมีพรรษาครบ ๓๐ พรรษา แล้วยังต้องประกอบด้วยคุณสมบัติอย่างอื่นอีกหลายประการ จำแนกออกพิจารณาได้ ดังนี้ :—

๑. เป็นผู้มีศรัทธา หิริ โสตปป์ระ วิริยะ และสติ
๒. เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยศีล อาจารย์ ความเห็นชอบ เคยได้ยินได้ฟังมาก และปัญญา
๓. รู้จักอาบัติ มิใช่อาบัติ อาบัติเบา อาบัติหนัก จำปาฏิโมกข์ได้แม่นยำ
๔. อาจพยาบาลเอง หรือตั้งผู้อื่นให้พยาบาลสังฆิกวิหาริกอันเตวาสิกผู้อาพาธ อาจารย์เอง หรือหาผู้อื่นให้ช่วยระงับความกระสัน คือความไม่ยินดีในพรหมจรรย์ ของสังฆิกวิหาริกอันเตวาสิก โดยทางธรรม อาจบรรเทาเอง หรือหาผู้อื่นให้ช่วยบรรเทาความเบื่อง่ายอันเกิดขึ้นแก่สังฆิกวิหาริกอันเตวาสิก โดยทางธรรม รู้จักอาบัติและวิธีออกจากอาบัติ
๕. อาจฝึกสอนสังฆิกวิหาริกอันเตวาสิก ในสิกขาบทอันเป็นส่วนอภิธมาจาร คือพุทธบัญญัติอันเกี่ยวกับมารยาท อาจแนะนำสังฆิกวิหาริกอันเตวาสิก ในสิกขาบทอันเป็นส่วนเบื้องต้นแห่งพรหมจรรย์ คือพุทธบัญญัติอันเป็นหลักแห่งการประพฤติพรหมจรรย์ อาจแนะนำในพระธรรมในพระวินัย อันยิ่งขึ้นไป อาจเป็ลสองทฎฐมิต อันเกิดขึ้นแก่สังฆิกวิหาริกอันเตวาสิก โดยทางธรรม

กฐินกรรม

เจ้าคณะใหญ่ฝ่ายสงฆ์จีนนิกายองค์ปัจจุบันได้เริ่มพิธีกฐินกรรมขึ้น หลังจากที่ได้เลิกลัมพินัน ไปเมื่อสมัยเจ้าคณะใหญ่ลำดับที่ ๓ เป็นเวลารวมถึง ๔๐ ปี และท่านอาจารย์ได้เริ่มพิธีในสมัยที่ท่านดำรงตำแหน่งหลวงจีนธรรมวิธานคาสณ์ (ปลัดซ้าย) วัดโพธิ์เย็น และเมื่อได้รับตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดมิ่งกรมลาวาส ก็ได้มีพุทธบริษัทไทย—จีนร่วมกันจัดพิธีกฐินกรรมโดยจัดเป็นกฐินสามัคคีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๗ คณะกฐินสามัคคีที่จัดทอดวัดมิ่งกรมลาวาสตามลำดับปี พ.ศ. ๒๔๘๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๒ ดังนี้:—

พ.ศ. ๒๔๘๗	พล ต.ท. ประชา บุรณรัตน์	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๔๘๘	จอมพล ผิน ชุณหะวัณ	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๔๘๙	จอมพลเรือ หลวงยุทธศาสตร์โกศล	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๕๐๐	พล ต. อ. ไสว ไสวแสนยากร	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๕๐๑	พระศุภยพากย์สุขุมันท์	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๕๐๒	พล อ. ประภาส จารุเสถียร	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๕๐๓	พล ท. พงศ์ ปุณณกนต์	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๕๐๔	จอมพล ถนอม กิตติขจร	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๕๐๕	นายฟุ้ง ศรีวิจารณ์ อธิบดีกรมการศาสนา	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๕๐๖	สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ วัดมกุฏกษัตริย์	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๕๐๗	สมเด็จพระวันรัต วัดพระเชตุพน	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๕๐๘	สมเด็จพระพุทธอาจารย์ วัดอรุณราชวราราม	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๕๐๙	สมเด็จพระสังฆราช วัดมกุฏกษัตริย์	ทรงเป็นประธาน
พ.ศ. ๒๕๓๐	ม.ล. ปิ่น มาลากุล	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๕๓๑	พ.อ. ปิ่น มุกขนัด อธิบดีกรมการศาสนา	เป็นประธาน
พ.ศ. ๒๕๓๒	นายสุกิจ นิมมานเหมินท์	เป็นประธาน

* ต่อมาได้รับสถาปนาเป็นพระสังฆราช

ทำเนียบสมณศักดิ์ :

๑. เจ้าคณะใหญ่ พระคณาจารย์จีนธรรมสมาธิวัตร พุทธบริษัทจีนวิเนตาสาธุชนธรรมประสิทธิ์ บรมนริศรานุวัตร (โพธิ์แจ้ง)
วัดมังกรกมลาวาส
๒. รองเจ้าคณะใหญ่ พระอาจารย์จีนธรรมคณาธิการ (เย็นเขียว)
วัดมังกรกมลาวาส
๓. ผู้ช่วยเจ้าคณะใหญ่ หลวงจีนวินยานุกร (ว่าง)
๔. ปลัดขวา หลวงจีนคณาณัติจีนพรต (เย็นบุญ)
วัดทิพยวารีวิหาร
๕. ปลัดซ้าย หลวงจีนธรรมรสจีนศาสน์ (ชีวแจ้ง) สำนักสงฆ์ห้วยฟ้า
๖. รองปลัดขวา หลวงจีนธรรมนาทจีนประพันธ์ (เย็นจู)
สำนักสงฆ์ห้วยฟ้า
๗. รองปลัดซ้าย หลวงจีนธรรมนันท์จีนประพัทธ์ (อีเม้ง)
สำนักสงฆ์ช่อเตี้ยต้ง หาดใหญ่
๘. ผู้ช่วยปลัดขวา หลวงจีนธรรมวัตรจีนประจักษ์ (เย็นฮั่ว)
วัดโพธิ์เย็น กาญจนบุรี
๙. ผู้ช่วยปลัดซ้าย หลวงจีนธรรมรักษ์จีนประจิต (เย็นเจียง)
วัดมังกรกมลาวาส
๑๐. คณานุกรม หลวงจีนธรรมธรรเย็นฮื่อ วัดโพธิ์แมนคุณาราม
๑๑. คณานุกรม หลวงจีนวินัยธรรเย็นเต็ก วัดโพธิ์แมนคุณาราม
๑๒. คณานุกรม หลวงจีนปลัดเย็นเขียว วัดโพธิ์แมนคุณาราม

๑๓. คณานุกรม หลวงจีนสมุทรเข็นเที่ยง

วัดมังกรกมลาวาส

๑๔. คณานุกรม หลวงจีนใบฎีกาเข็นอิม

วัดโพธิ์แมนคุณาราม

ทำเนียบวัดและสำนักสงฆ์ของคณะสงฆ์จีนนิกาย

๑. วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่)	ถนนเจริญกรุง อ. บ่อมปราบ จ. พระนคร
๒. วัดโพธิ์แมนคุณาราม	ถนนสาธุประดิษฐ์ อ. ยานนาวา พระนคร
๓. วัดทิพยวารีวิหาร (กัมโล่วยี่)	ต. บ้านหม้อ อ. พระนคร จ. พระนคร
๔. วัดบำเพ็ญจีนพรต (ย่งฮกยี่)	ต. สัมพันธวงศ์ อ. สัมพันธวงศ์ จ. พระนคร
๕. วัดจีนประชาสโมสร (เล่งฮกยี่)	อ. เมือง จ. ฉะเชิงเทรา
๖. วัดโพธิ์เย็น (โพวียนยี่)	ตลาดลูกแก อ. ท่ามะกา จ. กาญจนบุรี
๗. วัดเทพพุทธาราม (เขียนฮุดยี่)	อ. เมือง จ. ชลบุรี
๘. วัดเชิงจุยยี่	เขาพระบาท สระบุรี
๙. วัดโพธิ์ทอง	ต. สโนลอย อ. บางบัวทอง จ. นนทบุรี
๑๐. สำนักสงฆ์เม่งซิมยี่	ต.-อ. ศรีราชา จ. ชลบุรี
๑๑. สำนักสงฆ์หลักฟ้า	ต. วังใหม่ อ. ปทุมวัน จ. พระนคร
๑๒. มุณินิธิศีลธมฺมา	ต. วัดดอน อ. ยานนาวา จ. พระนคร
๑๓. สำนักสงฆ์เฮียงเง้เขี้ยวอ้วง	อ. ปทุมวัน จ. พระนคร
๑๔. สำนักสงฆ์เล่งจิ่วเจ็งเสี่ย	ต. ตามเสนโน อ. พญาไท จ. พระนคร
๑๕. สำนักสงฆ์กวมเม้งเจ็งเสี่ย	ต. เทพศิรินทร์ อ. บ่อมปราบ จ. พระนคร
๑๖. สำนักสงฆ์ฮกซัง เขียงลิม	ต. บ่อมปราบ อ. บ่อมปราบ จ. พระนคร
๑๗. สำนักสงฆ์หนัทอ	ต. บุคคโล อ. บุคคโล จ. ธนบุรี
๑๘. สำนักสงฆ์กักฮึงเนี่ยมฮุดลิม	ต. เทพศิรินทร์ อ. บ่อมปราบ จ. พระนคร

๑๙. สำนักสงฆ์ชื่อเสียดัง

๒๐. สำนักสงฆ์ชงปง

๒๑. สำนักสงฆ์จริงอยู่

อ. หาดใหญ่ จ. สงขลา

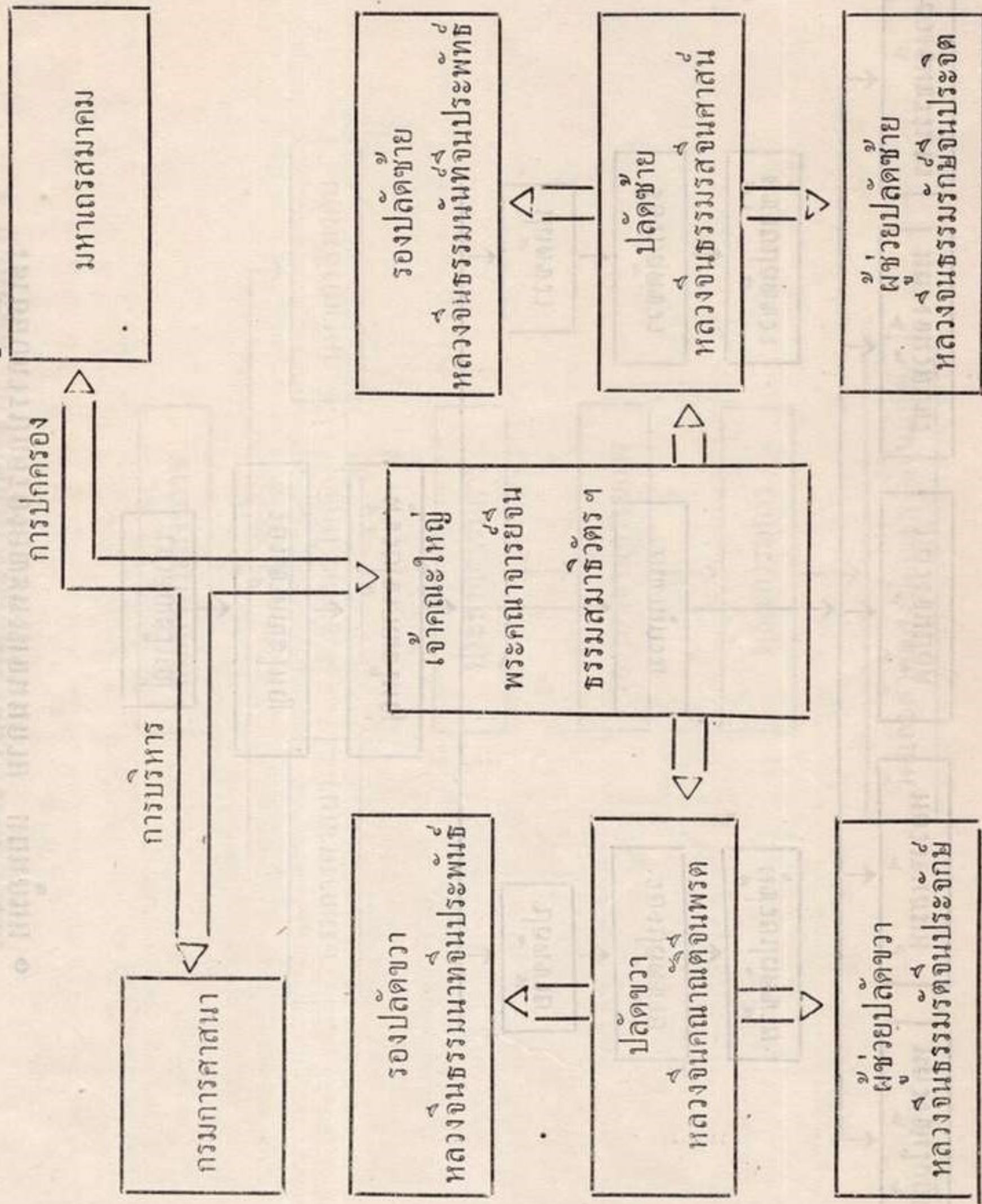
ค. ร่องเมือง อ. ปทุมวัน จ. พระนคร

ด. ศรีราชา อ. ศรีราชา จ. ชลบุรี

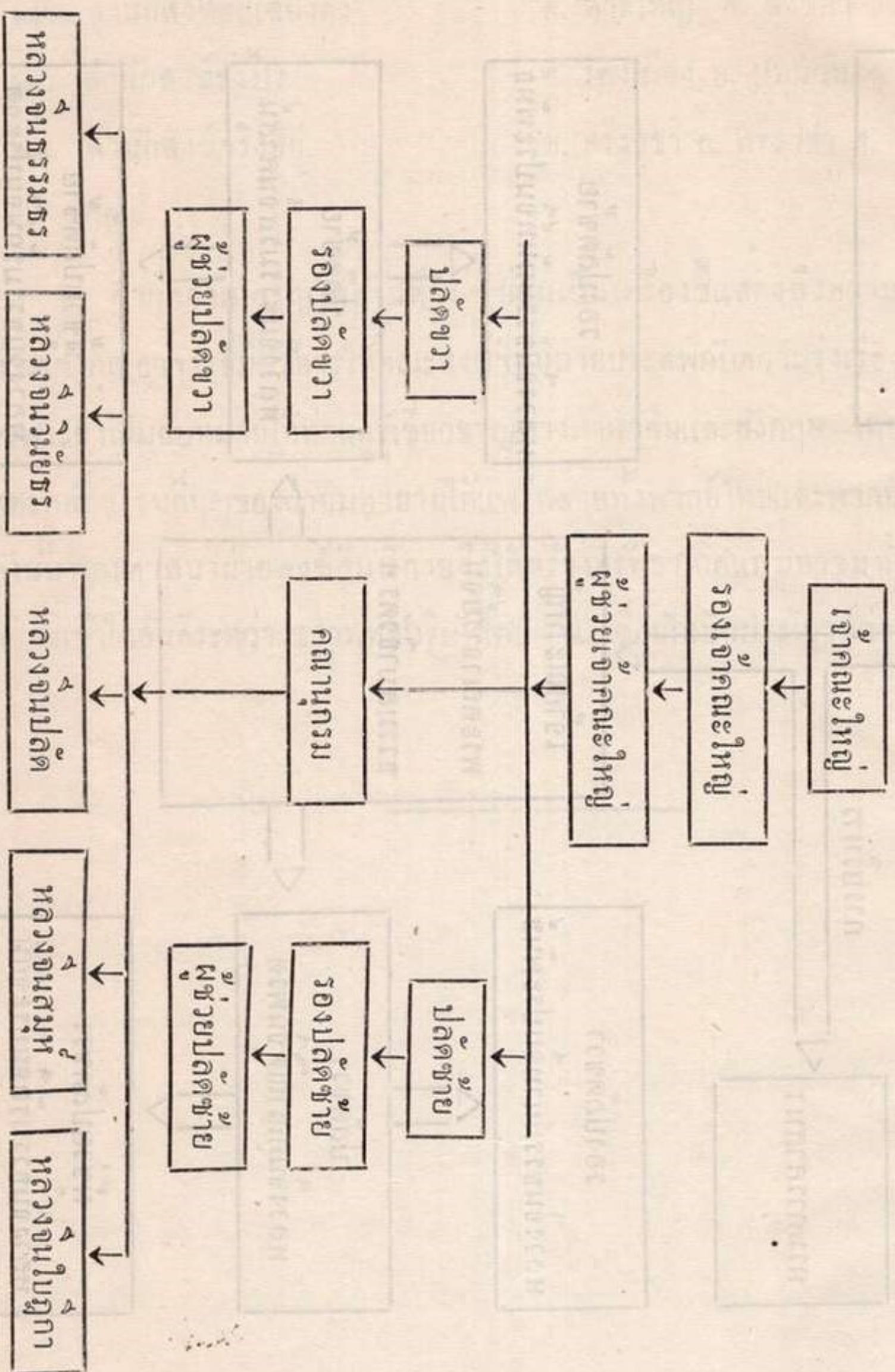
ฯลฯ.....

จากความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ย่อมเป็นเครื่องชี้แสดงถึงความสามารถของท่านเจ้าคุณอาจารย์ที่บริหารให้คณะสงฆ์จีนนิกายประสบกับความรุ่งเรืองตลอดมา โดยเฉพาะยังได้มอบหมายให้ท่านผู้รู้เชี่ยวชาญทางภาษาจีนและอังกฤษ-ไทย จัดแปลพระสูตรหลักธรรมอื่นๆของฝ่ายมหายานให้แพร่หลายทั้งพากย์ไทยและพากย์ภาษาอังกฤษ ดังนั้นพุทธศาสนาฝ่ายสงฆ์จีนนิกายจึงได้สร้างศรัทธาเกิดแก่มหาชนทั่วไปและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาวพุทธบริษัทไทย-จีน ซึ่งนับเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมาก.

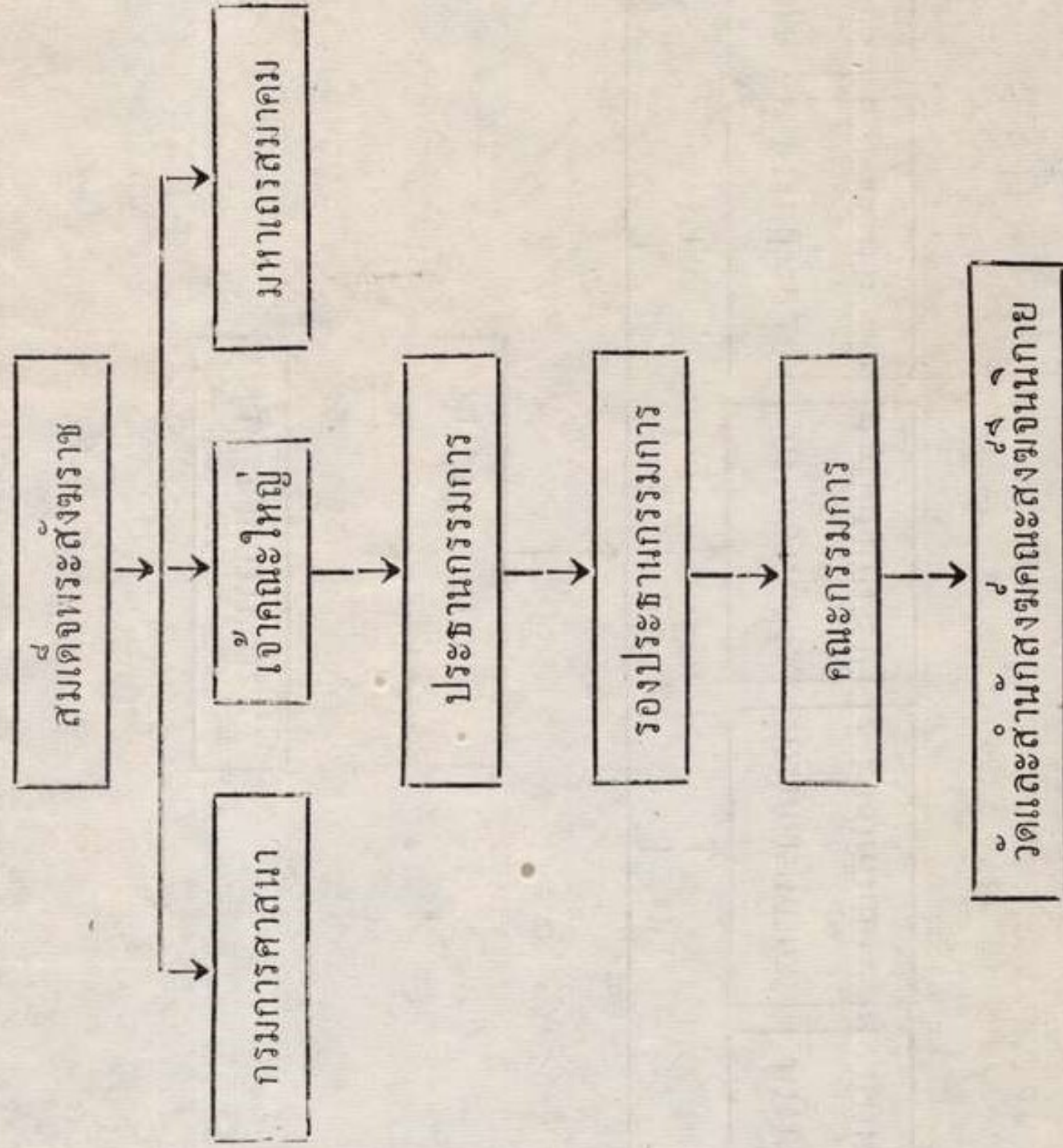
ระเบียบการปกครองสงฆ์ในกาย แผนภูมิเดิม

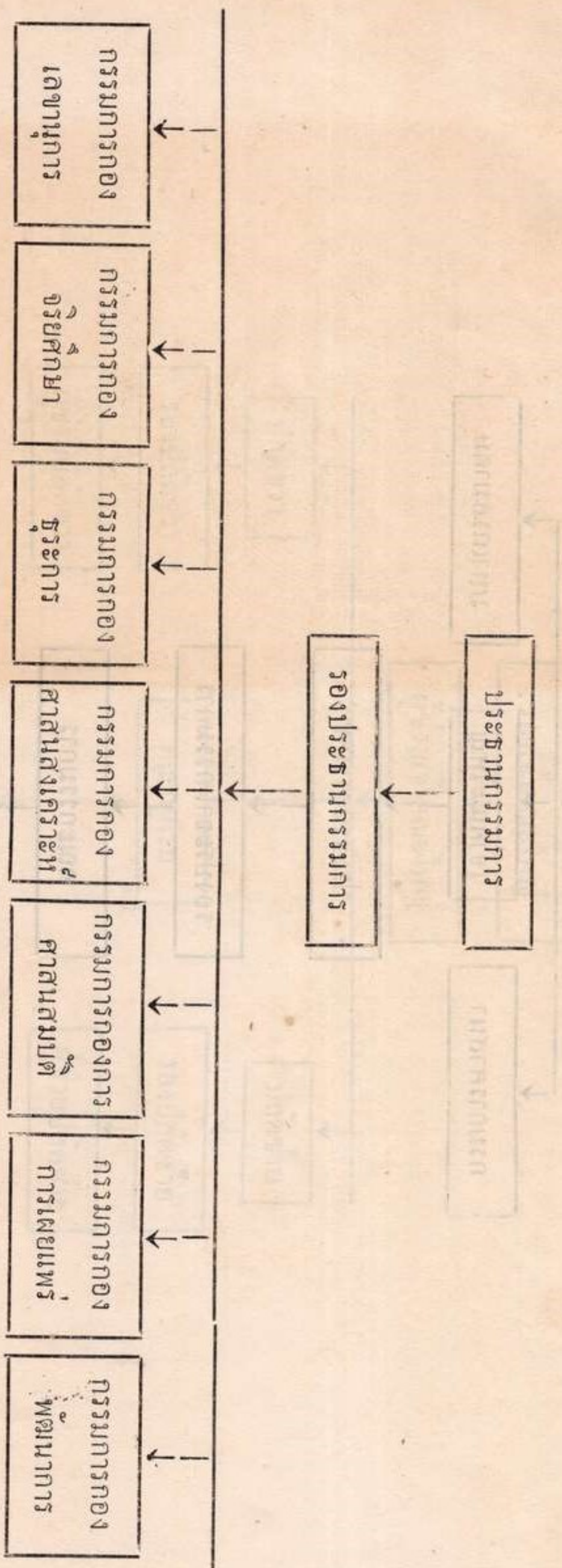
๑ แผนภาพ แผนภูมิ และแบบการปกครองสมัยกรุงศรีอยุธยา

ระเบียบการบริหารงานคณะสงฆ์จีนนิกาย แผนภูมิที่ ๒

หลักการบริหารคณะสงฆ์ในนิกาย เณรภุมิ ๓

ตราประจำตำแหน่ง
爵位印

เจ้าคณะใหญ่หนกลาง
泰國華宗大尊長印

คณะกรรมการสงฆ์จีนนิกาย
華宗僧務委員會印

พระอุปัชฌายะจีนนิกาย
華宗傳戒大阿闍黎印

จากซ้ายไปขวา :

๑. พัดงาช้างสลักลายโปรง เรียงกันเป็นวงกลม กลางคาบตัวรูปกลม เส้นทอง งาทั้งเล่ม ประจำตำแหน่งเจ้าคณะใหญ่จีนิกาย ในราชทินนาม “พระอาจารย์จีนธรรมสมาธิวัตร”
๒. พัดยอดงาसानเส้นทอง งาทั้งเล่ม ประจำตำแหน่งเจ้าคณะใหญ่จีนิกาย ในราชทินนาม “พระคณาจารย์จีนธรรมสมาธิวัตร พุทธปริษัทจีนเนตา”
๓. พัดยอดงาसानเส้นทองประดับพลอย งาทั้งเล่ม ประจำตำแหน่งเจ้าคณะใหญ่จีนิกาย ในราชทินนาม “พระคณาจารย์จีนธรรมสมาธิวัตร พุทธปริษัทจีนวิเนตา สาธุชนธรรมประสิทธิ์ บรมนริศรานุวัตร”

一・象牙雕扇 列排圓形 中國金線 全象牙 華宗大尊長職 爵號拍阿莊真達摩三味智越 同泰僧觀宗常級僧爵 二・尖峯象牙扇 金線 全象牙 華宗大尊長職 爵號拍康那莊真達摩三味智越佛陀波羅薩真尼多 同泰僧觀宗王級僧爵 三・尖峯象牙扇 金線鑲寶珠 全象牙 華宗大尊長職 爵號拍康那莊真達摩三味智越 佛陀波黎薩真毗尼多 娑陀聰達摩巴實 波隆那利娑羅努越 同泰僧觀宗天級僧爵 (自左至右)

จากซ้ายไปขวา :

๑. พัดตำแหน่งรองเจ้าคณะใหญ่ พัดงาทั้งเล่ม สลักลายโปร่งเป็นซี่ กลางคาบตั้
รูปกลม เส้นทอง ในราชทินนาม “พระอาจารย์อินธรรมคณาธิการ”
๒. พัดตำแหน่ง ผู้ช่วยเจ้าคณะใหญ่ เป็นงาทั้งเล่ม สลักลายโปร่งเป็นซี่ กลางคาบ
ตั้รูปกลม เส้นเงิน ในราชทินนาม “หลวงจีนวินยานุกร”
๓. พัดพุดตาล ตำแหน่งปลัดขวา พนก้ามะหยี่ บักดินทองสลักสี่ แปะดแนก ด้ามงา
ในราชทินนาม “หลวงจีนคณาณัติจินพรต”
๔. พัดพุดตาล ตำแหน่งปลัดซ้าย พนก้ามะหยี่ บักดินทองสลักสี่ แปะดแนก ด้ามงา
ในราชทินนาม “หลวงจีนธรรมรสจินศาสน์”

一・華宗副尊長職扇 全象牙 雕花列排 中國形 金線 爵號拍阿莊真達摩伽那提迦羅
同泰僧觀宗常級僧爵 二・華宗助理尊長職扇 全象牙 雕花列排 中國形 金線 爵號
鑒真毗那耶擎功 同泰僧特等師級 三・浮多羅花扇 華宗右僧長職扇 緞底 繡金 彩色
八棱 象牙柄 爵號鑒真康那納真博 同泰僧一等師級 四・浮多羅花扇 華宗左僧長職
扇 緞底 繡金 彩色 象牙柄 爵號鑒真達摩祿真薩 同泰僧一等師級 (自左至右)

จากซ้ายไปขวา:

๑. พัดหน้านาง ตำแหน่งรองปลัดขวา พนัก้ามะหยี่ บักคั่นสีทอง ค้ำมंगा ในราชทินนาม “หลวงจีนธรรมนาทจีนประพันธ์”
๒. พัดหน้านาง ตำแหน่งรองปลัดซ้าย พนัก้ามะหยี่ สลักสี บักคั่นลายทอง ค้ำมंगा ในราชทินนาม “หลวงจีนธรรมนันท์จีนประพัทธ์”
๓. พัดหน้านาง ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดขวา พนัก้ามะหยี่ สลักสี บักคั่นลายทอง ค้ำมंगा ในราชทินนาม “หลวงจีนธรรมรัตจีนประจักษ์”
๔. พัดหน้านาง ตำแหน่งผู้ช่วยปลัดซ้าย พนัก้ามะหยี่ คั่นสีทอง ค้ำมंगा ในราชทินนาม “หลวงจีนธรรมรักษ์จีนประจิต”

一・人面形扇 華宗副右宗長職 緞底繡金 象牙柄 爵號鑒真達摩納真巴攀 同泰僧二等師級 二・人面形扇 華宗副左僧長職 緞底彩色 象牙柄 爵號鑒真達摩難陀真巴博 同泰僧二等師級 三・人面形扇 華宗助理右僧長職 緞底 彩色 繡金 象牙柄 爵號鑒真達摩樂真巴作 同泰僧三等師級 四・人面形扇 華宗助理左僧長職 緞底 繡金 象牙柄 爵號鑒真達摩樂真巴集 同泰僧三等師級 (自左至右)

จากซ้ายไปขวา :

๑. พัดหน้านาง ตำแหน่งคณานุกรมที่ “หลวงจีนใบฎีกา” พนัก้ามะหยี่ ขอบทอง
ด้ามงา
๒. พัดพุดตาล ตำแหน่งคณานุกรมที่ “หลวงจีนปลัด” พนัก้ามะหยี่ ลายทอง
กลางใจรูปบัวบาน แปรดแฉก ด้ามงา
๓. พัดพุดตาล ตำแหน่งคณานุกรมที่ “หลวงจีนธรรมธร” พนัก้ามะหยี่ ลายทอง
กลางใจรูปดาว สิบหกแฉก ด้ามงา
๔. พัดพุดตาล ตำแหน่งคณานุกรมที่ “หลวงจีนวินัยธร” พนัก้ามะหยี่ ลายทอง
กลางใจรูปบัวตูม สิบสองแฉก ด้ามงา
๕. พัดหน้านาง ตำแหน่งคณานุกรมที่ “หลวงจีนสมุห” พนัก้ามะหยี่ ลายทอง ด้ามงา

一・人面形扇 師爵級 緞底鑲金 象牙柄 爵號鑒真摩利底迦 二・浮多羅花扇 師
爵級職 緞底繡金 中八枝蓮花 象牙柄 爵號鑒真波羅多 三・浮多羅花扇 師爵級
職 緞底繡金 中十六枝星 象牙柄 爵號鑒真達摩陀羅 四・浮多羅花扇 師爵級職
緞底繡金 中十二枝含苞蓮花 象牙柄 爵號鑒真昆尼陀羅 五・人面形扇 師爵級
職 緞底繡金 象牙柄 爵號鑒真沙摩訶 (自左至右)

จากซ้ายไปขวา :

๑. พัดเจ้าอาวาส พันทิมเงิน ลายทองล้วน
๒. พัดรองเจ้าอาวาส พันทิมเงิน เส้นทอง ๒ วง เส้นเงิน ๑ วง
๓. พัดผู้ช่วยเจ้าอาวาส พันทิมเงิน เส้นทอง ๑ วง เส้นเงิน ๒ วง
๔. พัดรักษาการแทนเจ้าอาวาส พันทิมเงิน ลายเงินล้วน

一・住持扇 銀絲底 全繡金

二・副住持扇 銀絲底 繡金二週 繡銀一週

三・助理住持扇 銀絲底 繡金一週 繡銀二週

四・代理住持扇 銀絲底 全繡銀

(自左至右)

(ลำเนา)

ถ้วนมาก

ที่ ศธ. ๐๔๐๔/๑๔๕๐๕

กรมการศาสนา

๓ ธันวาคม ๒๕๑๑

เรื่อง พระราชทานเลื่อนและตั้งสมณศักดิ์บรรพชิตจีนนิกาย

นมัสการ เจ้าคณะใหญ่จีนนิกาย

อ้างถึง หนังสือที่ ๔๗๘/๒๕๑๑ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๑

และหนังสือที่ ๔๘๐/๒๕๑๑ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ลำเนาหนังสือที่ ศธ. ๐๔๐๔/๑๔๕๐๓ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๑๑

และบัญชีทรงตั้งสมณศักดิ์ ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึงข้างต้นว่า เจ้าคณะใหญ่จีนนิกาย ได้มีหนังสือกราบทูล สมเด็จพระสังฆราช ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเพิ่มตำแหน่งบรรพชิตจีน คือ ตำแหน่งรองเจ้าคณะใหญ่จีนนิกาย ผู้ช่วยเจ้าคณะใหญ่จีนนิกาย และคณานุกรรม ประจำเจ้าคณะใหญ่จีนนิกายตามรายชื่อที่ระบุไป กับขอพระราชทานเลื่อนและตั้ง สมณศักดิ์บรรพชิตจีน จำนวน ๒ รูป ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๑ ดังความละเอียดแจ้งอยู่แล้วนั้น

บัดนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งว่า สำนักราชเลขาธิการได้นำ ความกราบบังคมทูล พระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ทรงเลื่อนและตั้ง สมณศักดิ์บรรพชิตทั้ง ๒ ราย ตามบัญชีทรงตั้งสมณศักดิ์ที่ส่งมาพร้อมนี้ และพระ ราชทานพระบรมราชานุญาตให้เพิ่มตำแหน่งรองเจ้าคณะใหญ่จีนนิกาย มีนามว่า พระ อาจารย์จันทรรณคณาธิการ ซึ่งจะทรงตั้งในบั้น และผู้ช่วยเจ้าคณะใหญ่จีนนิกาย มีนาม ว่า หลวงจันทวินยานุภกร สำหรับตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าคณะใหญ่จีนนิกายนั้น จะขอพระ ราชทานทรงตั้งในโอกาสต่อไป และให้เพิ่มคณานุกรรมประจำเจ้าคณะใหญ่จีนนิกาย จำนวน ๕ รูป มีรายชื่อเรียงลำดับ ดังนี้

หลวงจิเธรมธร	(ต่อชอตัว)
หลวงจิเณชัยธร	(")
หลวงจิเปลัด	(")
หลวงจิเสมุห	(")
หลวงจิเใบฎีกา	(")

ตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนเพื่อโปรดทราบ และขอให้สั่งให้ผู้ที่ได้รับตั้งสมณศักดิ์ทั้ง ๒ ราย
เข้าไปรับพระราชทานสมณศักดิ์ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๑ เวลา ๑๖.๓๐ น. หน้าพระ
อุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ส่วนตำแหน่งคณานุกรรมนั้น ขอให้เจ้าคณะใหญ่จีน
นิกายค้ำเนินการแต่งตั้งต่อไป.

ขอแสดงความด้วยความเคารพอย่างสูง

พันเอก ป. มุทุกันต์

(เป็น มุทุกันต์)

อธิบดีกรมการศาสนา

กองศาสนูปถัมภ์

(สำเนา)

ด่วนมาก

ที่ สร. ๐๔๐๔/๑๕๕๐๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒ ธันวาคม ๒๕๑๑

เรื่อง พระราชทานเลื่อนและตั้งสมณศักดิ์บรรพชิตจันนิกาย

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๔๐๔/๒๓๕๗๖ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

ตามที่ขอให้เพิ่มความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเพิ่มตำแหน่งบรรพชิตจัน คือ ตำแหน่งรองเจ้าคณะใหญ่จันนิกาย ผู้ช่วยเจ้าคณะใหญ่จันนิกาย และคณานุกรมประจำเจ้าคณะใหญ่จันนิกาย ตามรายชื่อตำแหน่งที่ระบุไป กับขอพระราชทานเลื่อนและตั้งสมณศักดิ์บรรพชิตจันจำนวน ๒ รูป ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๑ ตามบัญชีรายละเอียดที่แนบไป ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติเห็นชอบด้วย และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอให้สำนักราชเลขาธิการนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขึ้นไปแล้ว

บัดนี้สำนักราชเลขาธิการแจ้งมาว่า ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ทรงเลื่อนและตั้งสมณศักดิ์บรรพชิตจัน ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๑ ตามที่เสนอไปทั้ง ๒ ราย และพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เพิ่มตำแหน่งรองเจ้าคณะใหญ่ และผู้ช่วยเจ้าคณะใหญ่ และคณานุกรมประจำเจ้าคณะใหญ่จันนิกาย ตามที่เสนอไป

จึงเรียนมาเพื่อกระทรวงศึกษาธิการจักได้ดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

มณูญ บริสุทฐ์

(นายมณูญ บริสุทฐ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

บัญชีรายนามบรรพชิตฝ่ายจันนิกายที่จะได้รับพระราชทานเลื่อนและตั้งสมณศักดิ์

ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๑

เลขที่	รายนาม	พัทธศ
๑	หลวงจีนธรรมรักษ์จีนประจิต (เย็นเขียว) ผู้ช่วย ปลัดซ้ายและผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดมังกรกมลาวาส อำเภอป้อมปราบศัตรูพ่าย จังหวัดพระนคร เป็นพระอาจารย์จีนธรรมคณาธิการ รองเจ้าคณะใหญ่	พัดงาที่เรียงกันเป็น วงกลม ดำंगा
๒	หลวงจีนเย็นเขียว รองเจ้าสำนักสงฆ์หมี่กั้ง อำเภอ ปทุมวัน จังหวัดพระนคร เป็น หลวงจีนธรรมรักษ์ จีนประจิต ผู้ช่วยปลัดซ้าย	พัดเหลี่ยมมุนมน พื้นสลับดี บักตัน ดำंगा

กองศาสนูปถัมภ์ กรมการศาสนา

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๑

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๐๔๐๔/๕๑๗๑

กองศาสนูปถัมภ์

๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๒

เรื่อง พิธีมอบตราตั้งกรรมการและอุปชฌาย์

นมัสการ เจ้าคณะใหญ่จีนนิกาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดพิธีมอบตราตั้ง ๕ ฉบับ

ด้วยสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก จะทรงมอบตราตั้ง กรรมการและอุปชฌาย์ ฝ่ายจีนนิกาย ตามรายชื่อซึ่งเจ้าคณะใหญ่เสนอไปแล้วนั้น ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๒ เวลา ๑๖.๓๐ น. ณ พระวิหารวัดมกุฏกษัตริยาราม ปรากฏรายละเอียดตามเอกสารที่แนบมานี้

จึงน้อมสั่งการมาเพื่อให้โปรดแจ้งให้ผู้ได้รับแต่งตั้ง และผู้ร่วมงานไปประชุม ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวโดยพร้อมเพรียงกันด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง.

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

เฉลียว ธรรมนิยม

(นายเฉลียว ธรรมนิยม)

หัวหน้ากองศาสนูปถัมภ์

แผนกศาสนสงเคราะห์

กำหนดพิธีมอบตราตั้งกรรมการ และอุปัชฌาย์บรรพชิตจีนนิกาย

ณ พระวิหารวัดมกุฏกษัตริยาราม

วันที่ ๓๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๒

- เวลา ๑๖.๐๐ น. — เจ้าหน้าที่กองศาสนูปถัมภ์ นำบรรพชิตจีนนิกาย ที่จะเข้ารับ
ตราตั้ง และที่มาร่วมงาน เข้านั่งในพระวิหาร
- เวลา ๑๖.๓๐ น. — สมเด็จพระสังฆราช เสด็จเข้าสู่พระวิหาร
- ทรงจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
 - บรรพชิตจีนนิกายทั้งหมดพร้อมกันกราบสมเด็จพระสังฆราช
 - ประธานตราตั้งกรรมการ และอุปัชฌาย์ ตามลำดับ
 - พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา
 - บรรพชิตจีนนิกาย ที่ได้รับตราตั้งกรรมการและอุปัชฌาย์ ถวาย
สักการะแด่สมเด็จพระสังฆราช
 - สมเด็จพระสังฆราช ประธานสัมโมทนียกถา เป็นเสร็จพิธี.

การแต่งกาย

แต่งชุดสากล

กองศาสนูปถัมภ์

กรมการศาสนา

๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๒

หอสมุดแห่งชาติสาขานครราชสีมา

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
จันทบุรี

กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

ม. หอสมุดแห่งชาติ

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๑๒

1001 ๒๒ ๗. - หนังสือนิทานพื้นบ้านไทย ภาค ๑
ผู้แต่ง : กรมศิลปากร
1001 ๒๒ ๘. - หนังสือนิทานพื้นบ้านไทย ภาค ๒
ผู้แต่ง : กรมศิลปากร
1001 ๒๒ ๙. - หนังสือนิทานพื้นบ้านไทย ภาค ๓
ผู้แต่ง : กรมศิลปากร
1001 ๒๒ ๑๐. - หนังสือนิทานพื้นบ้านไทย ภาค ๔
ผู้แต่ง : กรมศิลปากร
1001 ๒๒ ๑๑. - หนังสือนิทานพื้นบ้านไทย ภาค ๕
ผู้แต่ง : กรมศิลปากร
1001 ๒๒ ๑๒. - หนังสือนิทานพื้นบ้านไทย ภาค ๖
ผู้แต่ง : กรมศิลปากร
1001 ๒๒ ๑๓. - หนังสือนิทานพื้นบ้านไทย ภาค ๗
ผู้แต่ง : กรมศิลปากร
1001 ๒๒ ๑๔. - หนังสือนิทานพื้นบ้านไทย ภาค ๘
ผู้แต่ง : กรมศิลปากร
1001 ๒๒ ๑๕. - หนังสือนิทานพื้นบ้านไทย ภาค ๙
ผู้แต่ง : กรมศิลปากร
1001 ๒๒ ๑๖. - หนังสือนิทานพื้นบ้านไทย ภาค ๑๐
ผู้แต่ง : กรมศิลปากร

กรมศิลปากร

พิมพ์ที่โรงพิมพ์รุ่งนคร 400 สี่พระยา พระนคร โทร. 36712 นายสมยศ พานิชการ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2512

หอสมุดแห่งชาติ